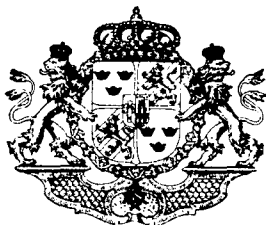

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SOCIALVÅRD

FATTIGVÅRDEN

ÅR 1951

AV

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1953

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

531750

INLEDNING

TILL

Fattigvården / Kungl. Socialstyrelsen = [Public assistance] / [Social Welfare Board]. – Stockholm, 1920-1958. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1918-1956.

År 1918-1935, år 1920-1937 utgiven av Statistiska centralbyrån. 1918-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. 1950-1960 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska.

År 1935-1949 med parallelltitel på franska: Assistance publique.

År 1950-1956 med parallelltitel på engelska: Public assistance.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. U, Kommunernas fattigvård och finanser. – Stockholm, 1877-1920.

Täckningsår: 1874-1917

Efterföljare:

Socialhjälp / Kungl. Socialstyrelsen = [Social assistance] / [Social Welfare Board]. – Stockholm, 1959-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1957-1960

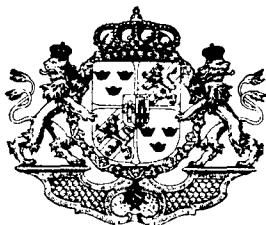
Socialvården / Statistiska centralbyrån = Social welfare statistics / National Central Bureau of Statistics. – Stockholm, 1963-1983. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1961-1981

Fattigvården år 1951.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2012.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SOCIALVÅRD

FATTIGVÅRDEN

ÅR 1951

AV

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1953

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

531750

PUBLIC ASSISTANCE IN 1951.

For the contents, see page 5
For the summary in English, see page 6

Socialstyrelsen får härmed överlämna berättelse angående kommunernas fattigvård år 1951.

Berättelsen har utarbetats av förste aktuarien *Gustaf Holmstedt*, som inom styrelsen handhaft den närmaste ledningen av hithörande arbeten.

Stockholm i juni 1953.

ERNST BEXELIUS

ERLAND V. HOFSTEN

Innehållsförteckning

<i>Text</i>	Sid.
Sammanfattning på engelska	6
I. <i>Primärmaterialet och bearbetningen</i>	9
Principerna för redovisningen	9
Bearbetningen av materialet	10
II. <i>Antal understödsfall och dessas fördelning på olika familjetyper</i>	10
Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna	10
Antal understödda familjer, fördelade efter familjetyper	12
Antal understödda familjer, fördelade efter barnantal	13
Understödsfallens fördelning efter huvudpersonens ålder	15
III. <i>Understödstagarnas antal och andel av befolkningen</i>	17
Antal personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna	17
Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd	17
Antal understödstagare i förhållande till folkmängden	19
Fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensen	22
IV. <i>Understödstagare med tilläggs pension m. m. samt understödda barn med barnbidrag eller bidragsförskott</i>	23
Antal understödstagare med tilläggs pension m. fl. tillägg till folkpension	23
Antal understödsfall med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott	24
V. <i>Fördelningen av understödsfallen efter understödets beskaffenhet</i>	27
Fattigvårdens huvudformer	27
Förekomsten av hemunderstöd	28
Förekomsten av vård på sjukvårdsanstalt	30
Förekomsten av »annan hjälp»	30
VI. <i>Hemunderstöd</i>	31
Antal understödsfall m. m.	31
Understödetts varaktighet	34
Understödetts värde	36
VII. <i>Vård på sjukvårdsanstalt</i>	37
Antal vårdtagare m. m.	37
Antal vård dagar och vårdens värde	39
VIII. <i>»Annan hjälp»</i>	41
Antal understödsfall m. m.	41
Understödetts värde	42
IX. <i>Understödetts rättsliga form och totala värde</i>	42
Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form	42
Understödetts totala värde	44
<i>Tabeller</i>	
Tab. 1. Anta understödsfall med fördelning efter familjetyp samt antal understödstagare fördelade på vuxna män, kvinnor samt barn, länsvis	48
» 2. Antal understödstagare med tilläggs pension, antal barn i understödda familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott samt understödsfallens fördelning med avseende på understödets rättsliga form, länsvis	50

Contents

<i>Text</i>	Page
Summary in English	6
I. <i>The primary material and its revision</i>	9
Principles for the account	9
The revision of the material	10
II. <i>Number of cases of relief and their distribution among different family types</i>	10
Number of families aided by the Public Assistance boards	10
Number of aided families divided in family types	12
Number of aided families divided according to number of children	13
The distribution of the cases of relief according to the age of the principal person	15
III. <i>Number of the receivers of relief as compared to the population</i>	17
Number of persons aided by the Public Assistance boards	17
The distribution of the receivers of relief between children and grown-ups and according to civil status	17
Number of cases of relief as compared to the population	19
The distribution of the public assistance communities according to the frequency of Public Assistance	22
IV. <i>Receivers of relief with supplementary pension, and aided children with child allowance or maintenance advances</i>	23
Number of receivers of relief with supplementary old age pension and other additions to the pension	23
Number of cases with special child allowances or maintenance advances	24
V. <i>The distribution of the cases of relief according to the character of the relief</i>	27
The main forms of Public Assistance	27
The frequency of domestic relief	28
The frequency of medical care at hospitals	30
The frequency of 'other relief'	30
VI. <i>Domestic relief</i>	31
Number of receivers of relief etc.	31
The duration of the relief	34
The value of the relief	36
VII. <i>Medical care at a hospital</i>	37
Number of receivers of relief etc.	37
Number of days and the value of the care	39
VIII. <i>'Other relief'</i>	41
Number of cases of relief etc.	41
The value of the relief	42
IX. <i>The legal form and the total value of the relief</i>	42
The distribution of the cases of relief according to the legal form of the relief	42
The total value of the relief	44
 <i>Tables</i>	
Table 1. Number of cases of relief distributed according to family type and number of cases, as divided between grown-up men, women, and children in each district	48
Table 2. Number of receivers of relief with supplementary pension, number of children in the aided families with special child allowances or maintenance advances, and the distribution of the cases of relief in each district in regard to the legal form of the relief	50

Summary in English

As reported to the Social Welfare Board from the Public assistance boards there were about 147 800 families who received relief in 1951, and including all family members the number of aided persons was about 293 100.

In relation to 1950 these figures are almost unchanged. The cases of relief in the rural areas decreased with a little less than 1 000 to about 70 500, but increased in the cities with a little more than 1 200 to about 77 300.

In respect to the distribution of the relief there are no great changes among the different types of families since 1950. The number of single men has decreased somewhat, while single women have increased, those with children 5 % and those without 1 %. Married couples with children, have decreased with about 1 %, while those without children have increased with about 1 %.

As for the number of receivers of relief the changes are just as small. The number of grown-up women has increased with 1 % and grown-up men and children under 16 years have decreased equally.

The difference in the distribution of family types between rural and urban districts, is rather small and is due to the fact that the cities have more single women and fewer married among their receivers of relief. The group «families with children» in the whole country constituted 31 %. Most of them belonged to the family type «married couples with children» which comprised 21 % of all the cases of relief or almost the same as the preceding year.

About 21 % of the aided families had 1 or 2 children, and about 10 % had 3 or more children. Among the married couples nearly 40 % had 1 or 2 children and 23 % 3 or more children.

In the report those cared for in the homes for the aged are *not* included, as the statistics since 1949 only comprises receivers of relief who got home relief, medical care or some other relief from the Public Assistance Boards. Therefore the total number of families, or persons aided by Public Assistance was somewhat larger than the figures mentioned above. A special publication about the homes for the aged and their receivers of relief in 1951 has been published by the Social Welfare Board.

Of all the aided persons 33 % were children. The relative number of children has been almost the same since 1950.

The number of persons aided by Public Assistance in the forms mentioned above consisted of 4.2 % of the whole population of the country. The corresponding figure for the rural areas was 3.8 % and for the cities 4.6 %. During the 1940:ies the relative number of cases of relief decreased with about 50 %. Thus in 1940 the corresponding figure was 8.4 %.

The receivers of relief within the different age groups, as related to the total number of persons within the corresponding age groups at the end of 1951, showed a relatively high percentage for children, a low percentage for the group 16—30 years, and hence increasing values for increasing age, as is illustrated in the following table.

Age	Cases of relief in 1951	
	Number	In per cent of the population
—16 years	95 300	5.5
16—30 »	28 000	2.1
30—40 »	35 900	3.3
40—50 »	34 800	3.4
50—60 »	32 000	3.9
60—67 »	24 500	5.6
67— »	42 600	6.9
Altogether	293 100	4.2

The frequency of relief varied greatly in different parts of the country. Thus the number of aided persons, in percentage of the whole population, was lowest in the south of Sweden, about 2 %. The frequency increases the further north you get, and is greatest in the Upper North (9.9 %).

Of the largest cities Stockholm had the greatest percentage of relief (about 6.0 %).

The rural districts had the smallest relative number of receivers of relief (2.2 %), the forest districts the highest (5.3 %).

The most common form of relief granted by Public Assistance is domestic relief, which constituted about 109 000 or 74 % of all cases reported in 1951. The number of families granted

domiciliary assistance increased from 1950 with more than 2 000 or 2 %, 400 cases (0.9 %) of which in the rural districts and 1 600 (2.7 %) in the cities.

The distribution according to family type of families granted domestic relief, differ from the corresponding families of all those aided by Public Assistance, especially in the fact that there are relatively less single men without children among those who have received domestic relief.

The total number of persons who received domestic relief were 233 200. The cases of relief are of two different main types, meeting permanent or occasional needs. The permanent cases of relief constituted a little more than one third of all cases. The average number of months for the relief was 5.9 for all cases.

In 1951 Public Assistance Boards paid altogether 60.5 mill. Sw. crowns for domestic relief, which is 6.0 mill. crowns or 10 % more than in 1950. The average value of this relief was 94 crowns a month; in 1950 it was 86 crowns. In the rural areas the average domestic relief was 63 crowns and in the cities it was 124 crowns.

The number of persons for whom the Public

Assistance Boards paid a longer or shorter stay at a hospital, constituted 40 695, 20 295 of whom were men, 17 650 women, and 2 750 children. This means a decrease since 1950 with 2 060 persons (about 5 %). The total value of the medical care granted receivers of relief was 18.3 mill. cr.; in 1950 it was 16.5 mill. cr. The costs are generally counted on the basis of the small fees which the Public Assistance Boards pay to the municipal hospital and other public medical institutions.

The average stay for those granted hospital care was 147 days (181 in the rural areas and 111 in the cities). About one third had spent the whole year at a hospital, while more than half had spent less than three months there.

In 1951 31 300 cases had received other relief (boarding out, equipment for going to a hospital, fares etc.) In 1950 the corresponding figure was 31 900. The value of this relief totally amounted to 5.6 mill. crowns (5.2 mill. cr. in 1950).

The whole value of the sum that the Public Assistance Boards have paid in domestic relief, medical care or some other form of relief in 1951, was 84.4 mill. crowns or 8.2 mill. cr. (11 %) more than in 1950.

I. Primärmaterialet och bearbetningen

Principerna för redovisningen. Fattigvårdsstatistiken har tidigare omfattat alla familjer (och personer), som under redogörelseåret fått understöd av fattigvårdsstyrelserna enligt fattigvårdslagen, enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. eller ur fond eller donation under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning. Fr. o. m. 1949 ingår inte längre vård på fattigvårdsanstalt i redovisningen; endast en mindre del av vårdtagarna på dessa anstalter kunna nämligen betraktas som understödstagare. En folkpensionär som med sin folkpension betalar för sig på ålderdomshem, anses nämligen icke vara understödstagare, även om kommunen tar ut högre avgift av den pensionär som har tillgångar utöver folkpensionen. Statistiken omfattar sålunda endast sådana understödstagare som åtnjutit hemunderstöd, vård på sjukvårdsanstalt samt annan av fattigvårdsstyrelsen lämnad hjälp. Samtidigt med denna omläggning har emellertid socialstyrelsen igångsatt en separat statistik över ålderdomshemmen och deras vårdtagare, vars resultat redovisas i annat sammanhang.¹

Statistiken grundar sig på uppgifter ur det socialregister som enligt lagen den 20 mars 1936 (SFS 1936: 56) skall föras i varje kommun. De principer som gälla för redovisningen till fattigvårdsstatistiken äro också desamma, som ligga till grund för socialregistrets förande. Vid redovisningen av understödstagarna och av dem uppburna understöd utgör familjen i fattigvårdsrättslig mening enhet. Familjen omfattar enligt fattigvårdslagen huvudpersonen (som kan vara man eller kvinna) samt de personer som härleda sin hemortsrätt från honom eller henne, dvs. hustru samt barn och adoptivbarn under 16 år. Barn, som fyllt 16 år och enligt lagen äro självständiga hemortsrättsledare, redovisas för sig, dock endast om de erhållit för dem själva avsedd hjälp av fattigvården. Understöden redovisas alltså familjevis, vare sig familjen i dess helhet eller endast hemortsrättsledaren själv eller i förekommande fall endast hustrun eller de minderåriga barnen blivit delaktiga därav. I fråga om personlig vård, som meddelats någon av familjemedlemmarna på sjukvårdsanstalt, lämnas dock i varje särskilt fall uppgift om antalet personer, som åtnjutit dylik vård, med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn.

De redovisade understödsfallen hänföras till endera av följande sju familjetyper, nämligen 1) ensam man utan barn 2) ensam man med barn, 3) ensam kvinna utan barn, 4) ensam kvinna med barn, 5) gift par (eller samboende) utan barn, 6) gift par (eller samboende) med barn samt 7) ensamma barn. För familjer med barn uppges i varje särskilt fall antalet hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade minderåriga barn. Dessutom lämnas uppgift om de av familjens barn under 16 år som omhändertagits av barnavårdsnämnd.

¹ Se Ålderdomshemmen och deras vårdtagare (Sveriges officiella statistik)

Bearbetningen av materialet. Bearbetningen har bedrivits i två olika etapper. Efter erforderlig granskning och komplettering av primärmaterialet ha vissa av uppgifterna för varje kommun hopsummerats. Dessa kommunsommor ligga till grund för tabellbilagan till denna berättelse.

En andra etapp har utgjorts av en stickprovsundersökning, omfattande vart femte av de redovisade understödsfallen. För denna bearbetning har använts hålkortsmetoden. Huvudresultaten meddelas i form av texttabeller, som ingå i den följande berättelsen.

Urvalets representativitet bestyrks i flera sammanhang i det följande. Relativa tal och medeltal kunna sålunda vid en jämförelse konstateras vara i det närmaste lika i stickprovsundersökningens tabeller och i de som grunda sig på hela materialet. I de tabeller vari huvudsummorna återgetts i absoluta tal ha samtliga därpå beräknade procenttal i fördelningen angetts; sålunda även i de fall då de bygga på en mycket liten frekvens. Vissa tabeller, som grundats på femtedelsurvalet, bestå emellertid uteslutande av relativa tal. För att kunna bedöma på hur stor frekvens procenttalet bygger har detta satts inom parentes i de fall då absoluta talet är mellan 50 och 100. En punkt utvisar, att det absoluta talet understiger 50.

De på hela materialet grundade uppgifterna återges i tabellbilagan länsvis med fördelning på landsbygd och städer, varjämte särskilda uppgifter lämnas för de större städerna. I själva berättelsen framträda i stället de regionala och lokala olikheterna genom materialets uppdelning på olika s. k. riksområden och på kommuner med olikartat näringsliv. De sistnämnda fördelningsgrunderna ha emellertid i allmänhet kommit till användning blott i de sammanställningar som fotats på det totala undersökningsmaterialet. Indelningen i riksområden överensstämmer med motsvarande indelning i 1945 års folkräkning.

Antalet fattigvårdssamhällen motsvarade i stort sett antalet kommuner i riket. Endast i 5 områden, omfattande sammanlagt 13 kommuner, hade man begagnat sig av den i 6 § fattigvårdslagen anvisade möjligheten för kommuner att sammansluta sig till gemensamma fattigvårdssamhällen. Dessa sammanslagningar beröra uteslutande landskommuner.

II. Antal understödsfall och dessas fördelning på olika familjetyper

Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. Antal familjer, som av fattigvårdsstyrelserna erhållit hemunderstöd, vård på sjukvårdsanstalt eller annan hjälp under 1951 redovisas i tab. 1 i tabellbilagan (sid. 48), fördelade på olika familjetyper, dels länsvis, dels i de större städerna. Antal understödda familjer inom dessa hjälpformer uppgick i runt tal till 147 800; dessa fördelade sig på landsbygd och städer samt efter familjetyper på följande sätt.

	Einsamma män		Einsamma kvinnor		Giftna par el. samboende		Einsamma barn	Samliga familjer
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
<i>Landsbygden</i>								
Antal understödsfall	17 312	412	22 587	5 041	11 057	14 043	82	70 534
Ökning el. minskn. sedan 1950	- 446	- 20	- 328	+ 173	+ 56	- 361	- 31	- 957
D:o i %	- 2.5	- 4.6	- 1.4	+ 3.6	+ 0.6	- 2.5	- 27.4	- 1.3
<i>Städerna</i>								
Antal understödsfall	19 004	314	23 589	9 100	8 971	16 153	122	77 253
Ökning el. minskn. sedan 1950	- 340	+ 27	+ 729	+ 445	+ 221	+ 177	- 40	+ 1 219
D:o i %	- 1.8	+ 9.4	+ 3.2	+ 5.1	+ 2.5	+ 1.1	- 24.7	+ 1.6
<i>Hela riket</i>								
Antal understödsfall	36 316	726	46 176	14 141	20 028	30 196	204	147 787
Ökning el. minskn. sedan 1950	- 786	+ 7	+ 401	+ 618	+ 277	- 184	- 71	+ 262
D:o i %	- 2.1	+ 1.0	+ 0.9	+ 4.6	+ 1.4	- 0.6	- 25.8	+ 0.2

Enär statistiken numera, som tidigare nämnts, på grund av ändring i redovisningen år 1949 icke omfattar understödsfall, vilka enbart erhållit vård på ålderdomshem, är hela antalet av fattigvården understödda familjer något större än vad som framgår av de här redovisade talen. De på ålderdomshem vårdade understödstagarna torde emellertid under 1951 endast ha uppgått till något tusental i hela riket.

Sedan 1950 har antalet familjer, som erhållit hjälp i någon av ovannämnda tre former, varit ungefär oförändrat.

En ökning i antalet understödsfall har dock sedan 1950 inträffat i städerna (1.6 %) medan på landsbygden en minskning kan konstateras (1.3 %). Framförallt är det gruppen »ensamma barn» som visar en kraftig minsk-

Tab. A. Antal understödsfall i olika riksområden och kommuntyper år 1951

Riksområden och kommuntyper	Antal understödsfall	Ökning (+) eller minskning (-) sedan 1950	
		Antal	%
<i>Landsbygden</i>	70 534	- 957	- 1.8
Mälardalen	13 445	+ 189	+ 1.4
Östra Götaland	10 257	+ 63	+ 0.6
Skåne, Blekinge och Halland	8 409	- 297	- 3.4
Bohuslän och Vänerlän	10 120	- 425	- 4.0
Dalarna och Nedre Norrland	18 519	- 176	- 0.9
Övre Norrland	9 784	- 311	- 3.1
Jordbrukskommuner	5 236	- 164	- 3.0
Skogskommuner	6 193	- 109	- 1.7
Blandade kommuner	20 082	- 389	- 1.9
Industrikommuner	12 772	- 67	- 0.5
Övriga kommuner	26 251	- 228	- 0.9
<i>Städerna</i>	77 253	+ 1 219	+ 1.6
Stockholm	23 819	- 1	- 0.0
Göteborg	8 801	+ 84	+ 1.0
Malmö	4 237	+ 346	+ 8.9
Övriga städer över 30 000 inv.	15 814	+ 203	+ 1.3
Städer under 30 000 inv.	24 582	+ 587	+ 2.4
<i>Hela riket</i>	147 787	+ 262	+ 0.2

ning (26 %). Denna har varit ungefär lika stor i såväl städerna som på landsbygden. För de övriga grupperna ha inga större förändringar inträffat med undantag för ensamstående kvinnor med barn som ökat med närmare 5 % sedan 1950.

Antalet understödsfall på landsbygden inom olika riksområden och kommuntyper samt i städer av olika storlek framgår av tab. A, som även visar de absoluta och relativa förändringarna sedan 1950.

På landsbygden har antalet understödsfall minskat mest i de sydliga landskapen, i Bohuslän och Vänerlän samt i Övre Norrland. Vad städerna beträffar var ökningen kraftigast i Malmö (9 %) medan Stockholm hade oförändrat antal jämfört med 1950. Inom samtliga kommuntyper konstateras en minskning. Störst är denna för jordbrukskommunerna (3 %).

Antal understödda familjer, fördelade efter familjetyper. Understödsfallens fördelning på familjetyper framgår av tab. B, som bygger på stickprovsundersökningen. Ensamstående kvinnor omfattade totalt 40 % av samtliga understödda familjer, äkta makar 35 % och ensamstående män 25 %, vilket i stort sett är samma fördelning som föregående år.

Skillnaderna i fördelningen på familjetyper äro rätt små mellan landsbygd och städer och bestå i att städerna ha flera ensamstående kvinnor bland understödstagarna men färre gifta par.

Andelen familjer med barn (inräknat ensamstående barn) uppgick i hela riket till 31 %, vilket jämfört med 1950 innebär en minskning med en enhet. Den var större i städerna (33 %) än i landskommunerna (29 %). De flesta barnfamiljerna tillhörde familjetypen gifta par med barn, som år 1951 omfattade 21 % av samtliga understödsfall, vilket är detsamma som föregående år.

Tab. B. Understödsfallens fördelning på olika familjetyper bland tilläggs pensionärer och övriga understödstagare
Representativa undersökningen

	Antal understödsfall	Därav, i %, tillhörande familjetypen						
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödsstagare med tilläggs pension								
Landsbygden	5 022	29·5	0·3	40·3	2·1	20·0	7·8	—
Städerna	4 780	26·3	0·1	47·8	1·9	18·1	5·8	—
Hela riket	9 802	28·0	0·2	43·9	2·0	19·1	6·8	—
2. Övriga understödstagare								
Landsbygden	9 076	21·7	0·7	26·5	10·0	13·3	27·5	0·3
Städerna	10 675	24·2	0·6	22·8	15·9	8·5	27·8	0·2
Hela riket	19 751	23·0	0·7	24·5	13·2	10·7	27·7	0·2
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygden	14 098	24·4	0·6	31·4	7·2	15·7	20·5	0·2
Städerna	15 455	24·9	0·5	30·5	11·6	11·4	21·0	0·1
Hela riket	29 553	24·7	0·5	30·9	9·5	13·5	20·7	0·2

Understödstagarna ha i det följande fördelats på folkpensionärer med inkomstprövade tillägg till folkpensionen (i det följande för korthetens skull stundom kallade tilläggs pensionärer) och övriga understödstagare. Sådana inkomstprövade tillägg kan vara tilläggs pension, bostadstillägg, särskilt bostadstillägg, hustrutillägg eller änkepension. Bland tilläggs pensionärerna omfattade de barnlösa familjetyperna 91 % och bland övriga understödstagarna 58 % av understödsfallen. Talrikast var i förra fallet gruppen ensamkvinnor utan barn (44 %) och i det senare gifta par med barn (28 %).

Sedan föregående år ha inga förändringar i fördelningen mellan barnfamiljer och övriga kunnat konstateras.

Antalet understödda familjer där huvudmannen åtnjuter tilläggs pension och övriga understödda familjer framgår av nedanstående tabell, som också visar fördelningen på landsbygd och städer.

	Antal understöds- fall	Ökning (+) el. minskning (-) sedan 1950	
		antal	%
<i>1. Understödstagare med tilläggs pension</i>			
Landsbygden	25 110	- 2 085	- 7.5
Städerna	23 905	+ 2 450	+ 11.4
Hela riket	49 015	+ 415	+ 0.8
<i>2. Övriga understödstagare</i>			
Landsbygden	45 380	+ 1 060	+ 2.4
Städerna	53 375	- 1 130	- 2.1
Hela riket	98 755	- 70	- 0.1

Antal understödda familjer, fördelade efter barnantal. Hur de understödda familjerna fördela sig efter barnantal framgår av tab. C, som grundar sig på den representativa undersökningen. Vid grupperingen av familjerna efter barnantal ha medräknats samtliga redovisade barn under 16 år, såväl hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade barn som av barnvårdsnämnderna omhändertagna och i fosterhem, barnhem eller annan anstalt utackorderade barn.

Av samtliga understödda familjer hade närmare 21 % 1 eller 2 barn och ca 10 % 3 eller flera barn. Givetvis förekommo barnen mest bland gifta par, av vilka nära 40 % hade 1 eller 2 barn och ca 23 % 3 eller flera barn.

Bland tilläggs pensionärerna hade ungefär 6 % av familjerna 1 eller 2 barn och 3 % flera barn.

Övriga understödstagare, som icke åtnjuter tilläggs pension, äro betydligt oftare barnrika; 28 % av familjerna hade 1 eller 2 barn och 14 % hade 3 eller flera barn. Av de äkta makarna hade 44 % 1 eller 2 barn och 28 % 3 eller flera barn. Drygt en tredjedel av de ensamkvinnorna hade minderåriga barn att försörja, 28 % 1 eller 2 barn och 7 % 3 eller flera barn. Endast 3 % av de ensam männen hade minderåriga barn.

Mellan landsbygd och städer förefinnas vissa skillnader. Så är t. ex. andelen understödda familjer utan barn större på landsbygden än i städerna medan motsatsen är fallet för 1--2-barnsfamiljerna.

Tab. C. Antal fattigvårdsunderstödda familjer inom olika familjetyper, fördelade efter barnantal
Representativa undersökningen

Familjetyper	Understödsstagare med tilläggspension			Övriga understödsstagare			Samtliga understödsstagare		
	Landsbygden	Städerna	Hela riket	Landsbygden	Städerna	Hela riket	Landsbygden	Städerna	Hela riket
<i>Ensamma män</i>									
Antal understödsfall (1/5)	1 498	1 264	2 762	2 033	2 650	4 683	3 531	3 914	7 445
Därav, i %, med 0 barn	98·9	99·7	99·2	96·8	97·6	97·2	97·6	98·3	98·0
1—2 »	1·1	0·8	0·7	2·5	1·7	2·0	1·9	1·2	1·5
3 el. fl. »	0·0	—	0·1	0·7	0·7	0·8	0·5	0·5	0·5
<i>Ensamma kvinnor</i>									
Antal understödsfall (1/5)	2 129	2 376	4 505	3 313	4 133	7 446	5 442	6 509	11 951
Därav, i %, med 0 barn	95·0	96·1	95·6	72·4	58·9	64·9	81·3	72·5	76·5
1—2 »	3·7	1·4	2·5	21·4	33·0	27·8	14·5	21·5	18·3
3 el. fl. »	1·8	2·5	1·9	6·2	8·1	7·3	4·2	6·0	5·2
<i>Gifta par el. samboende</i>									
Antal understödsfall (1/5)	1 395	1 140	2 535	3 706	3 870	7 576	5 101	5 010	10 111
Därav, i %, med 0 barn	72·1	75·8	73·8	32·6	23·3	27·8	43·4	35·8	39·4
1—2 »	19·6	18·0	18·8	38·2	49·1	43·8	33·1	42·0	37·5
3 el. fl. »	8·3	6·2	7·4	29·2	27·6	28·4	23·5	22·7	23·1
<i>Ensamma barn</i>									
Antal understödsfall (1/5)	—	—	—	24	22	46	24	22	46
Därav, i %, med 1—2 barn	—	—	—	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0
3 el. fl. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Samtliga familjer</i>									
Antal understödsfall (1/5)	5 022	4 780	9 802	9 076	10 675	19 751	14 098	15 455	29 553
Därav, i %, med 0 barn	89·8	92·2	91·0	61·4	55·5	58·2	71·5	66·8	69·1
1—2 »	7·3	5·1	6·2	24·3	31·2	28·0	18·2	23·1	20·8
3 el. fl. »	2·9	2·7	2·8	14·3	13·3	13·8	10·3	10·1	10·1

Hela antalet barnfamiljer, som någon gång under år 1951 åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna, uppgick enligt nedanstående tablå till i runt tal 45 700. Antalet hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade barn i dessa familjer var drygt 98 000. Enligt beräkningar, som utförts på grundval av den representativa undersökningen, fördela sig de understödda barnfamiljerna resp. barnen på ett- och tvåbarnsfamiljer resp. flerbarnsfamiljer på följande sätt.

	Landsbygden	Städerna	Hela riket	
			1951	1950
Antal barnfamiljer	20 100	25 600	45 700	46 300
Därav med				
1—2 barn	12 800	18 100	30 900	31 200
3 el. fl. barn	7 300	7 500	14 800	15 100
Antal barn	47 100	51 200	98 300	100 700
Därav i familjer med				
1—2 barn	17 700	24 800	42 500	42 600
3 el. fl. barn	29 400	26 400	55 800	58 100

Tab. D. Understödda försörjare i olika åldrar

Ålder	Antal understödsfall (1/2)			Ökning (+) el. minskning (-) i procent sedan 1950		
	Landsbygden	Städerna	Hela riket	Landsbygden	Städerna	Hela riket
—16 år	31	22	53	+ 19·2	- 29·0	- 7·0
16—30 , ...	1 732	2 783	4 515	- 1·6	- 3·7	- 2·9
30—40 , ...	1 939	2 967	4 906	- 3·1	+ 1·1	- 0·6
40—50 , ...	2 265	2 563	4 828	- 6·0	- 7·2	- 6·6
50—60 , ...	2 338	2 365	4 703	- 1·6	- 0·7	- 1·2
60—67 , ...	1 801	2 025	3 826	+ 4·4	+ 10·3	+ 7·4
67— , ...	3 992	2 731	6 723	± 0·0	+ 15·8	+ 5·9
Tillhopa	14 098	15 456	29 554	- 1·4	+ 1·7	+ 0·2

Understödsfallens fördelning efter huvudpersonens ålder. För varje familj, som åtnjuter understöd, har uppgivits huvudpersonens eller hemortsrättsledarens födelseår. På grundval härav lämnas i tab. D en översikt över antalet understödda huvudpersoner i olika åldrar enligt den representativa undersökningen, vilken även belyser de relativa förändringarna inom resp. åldersgrupper sedan 1950.

Under 1951 har antalet understödsfall minskat framförallt bland ensamma barn, en grupp som dock absolut sett är mycket liten, samt bland övriga i åldern 40—50 år. I åldrarna 60—67 år och däröver ha däremot de understödda huvudpersonernas antal ökat.

Den relativa åldersfördelningen bland tilläggspensionärer och övriga understödstagare i landskommuner resp. städer framgår av tab. E.

I städerna äro åldersgrupperna 16—30 och 30—40 år något talrikare företrädda än i landskommunerna, medan motsatsen är fallet med åldrarna över 67 år. I övrigt framträda inga större olikheter i ålderssammansättningen mellan land och stad.

Bland tilläggspensionärerna äro självfallet åldringarna starkt övertaliga. I närmare 48 % av samtliga understödsfall inom denna kategori av understödstagare var huvudpersonen 67 år och däröver och i nära 65 % av fallen över 60 år.

I tab. E, där även åldersfördelningen inom olika familjetyper redovisas, märker man för pensionärernas del särskilt den stora andelen åldringar (76 %) över 67 år bland gifta par, där båda makarna åtnjuta tilläggspension. Bland makar, av vilka endera åtnjuter tilläggspension, är däremot det övervägande antalet (70 %) av huvudpersonerna under 67 år. De ensamma männen uppvisa en högre procent (59 %) invalider, dvs. tilläggspensionärer under 67 år, bland pensionärerna än kvinnorna (50 %). Beträffande understödstagare, som icke åtnjuta tilläggspension, äro bland ensamma män de yngsta åldrarna (under 30 år) starkare representerade än inom övriga hithörande familjetyper. Ifråga om de gifta inom samma kategori av understödstagare äro de arbetsföra åldrarna relativt talrikare och de äldsta endast sparsamt företrädda i jämförelse med vad fallet är inom övriga familjetyper. De gifta männen voro sålunda i ungefär 54 % av samtliga fall mellan 30 och 50 år samt i blott 7 % av fallen över 67 år.

Tab. E. Antal understödsfall inom olika familjetyper, fördelade i procent efter försörjarens ålder bland tilläggs pensionärer och övriga understödstagare år 1951

Representativa undersökningen

Ålder	Understödstagare med tilläggs- pension				Övriga understödstagare					Samtliga under- stöds- fall		
	En- sam- ma män	En- sam- ma kvin- nor	Giftna par el. samboende		Samt- liga famil- jer	En- sam- ma män	En- sam- ma kvin- nor	Giftna par el. sam- bo- ende	En- sam- ma barn		Samt- liga famil- jer	
			endera m. till- läggs- pen- sion	båda m. till- läggs- pen- sion								
<i>Landsbygden</i>												
Antal understödsfall (1/5)	1 498	2 129	882	513	5 022	2 033	3 313	3 706	24	9 076	14 098	
Därav, i %, där för- sörjaren vari åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	0.2	0.1	0.0	100.0	0.3	0.2
16—30 »	10.9	5.5	1.6	—	5.9	28.2	15.5	9.4	—	15.8	12.3	
30—40 »	10.0	6.2	7.2	0.6	6.9	14.9	12.4	23.7	—	17.5	13.8	
40—50 »	16.2	10.1	15.5	1.7	12.0	12.1	14.5	25.3	—	18.3	16.0	
50—60 »	13.8	12.4	23.7	4.1	13.9	13.7	18.6	20.0	—	18.1	16.6	
60—67 »	11.5	15.9	20.5	15.2	15.3	10.6	14.2	9.3	—	11.4	12.3	
67— »	37.6	49.9	31.5	78.4	46.0	20.3	24.7	12.3	—	18.6	28.3	
<i>Städerna</i>												
Antal understödsfall (1/5)	1 264	2 376	606	535	4 781	2 650	4 133	3 870	22	10 675	15 456	
Därav, i %, där för- sörjaren vari åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0	0.2	0.1	
16—30 »	10.6	4.2	3.6	0.2	5.4	31.7	23.5	18.4	—	23.7	18.0	
30—40 »	8.5	5.0	8.1	1.3	5.9	20.9	20.4	33.3	—	25.2	19.2	
40—50 »	7.8	6.7	12.2	0.9	7.0	18.4	18.4	25.3	—	20.9	16.6	
50—60 »	13.5	12.7	25.3	4.9	13.6	15.2	18.4	14.2	—	16.0	15.3	
60—67 »	14.2	20.6	22.4	19.1	19.0	10.2	14.6	6.3	—	10.4	13.1	
67— »	45.4	50.8	28.4	73.6	49.1	3.6	4.7	2.5	—	3.6	17.7	
<i>Hela riket</i>												
Antal understödsfall (1/5)	2 762	4 505	1 488	1 048	9 803	4 683	7 446	7 576	46	19 751	29 554	
Därav, i %, där för- sörjaren vari åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	0.1	0.0	0.0	100.0	0.3	0.2
16—30 »	10.8	4.8	2.4	0.1	5.6	30.2	20.0	14.0	—	20.0	15.3	
30—40 »	9.3	5.5	7.5	0.9	6.4	18.3	16.9	28.6	—	21.6	16.6	
40—50 »	12.3	8.3	14.2	1.3	9.6	15.6	16.7	25.3	—	19.7	16.3	
50—60 »	13.7	12.6	24.3	4.5	13.8	14.5	18.5	17.1	—	17.0	15.9	
60—67 »	12.8	18.4	21.3	17.2	17.1	10.4	14.4	7.7	—	10.9	13.0	
67— »	41.1	50.4	30.3	76.0	47.5	10.9	13.5	7.3	—	10.5	22.7	

III. Understödstagarnas antal och andel av befolkningen

Antal personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. Som understödda personer eller understödstagare betecknas i det följande samtliga familjemedlemmar i de av fattigvården understödda familjerna. Detta sker oavsett om familjen som helhet eller endast någon eller några av familjemedlemmarna kommit i åtnjutande av hjälp eller vård. Minderåriga barn, som omhändertagits av barnavårdsnämnd, medräknas dock icke bland de av fattigvården understödda, ej heller hemmavarande barn över 16 år.

Antalet understödstagare uppgick under år 1951 i runt tal till 293 000. De fördelade sig på landsbygd och städer samt på män, kvinnor och barn under 16 år i enlighet med följande tablå, som även redovisar förändringen i antalet understödstagare sedan föregående år.

	Antal vuxna personer			Antal redovisade barn	Samtliga understödstagare
	Män	Kvinnor	Tillhopa		
<i>Landsbygden</i>					
Antal understödstagare	42 824	52 728	95 552	45 805	141 357
Ökning el. minskning sedan 1950	- 771	- 460	- 1 231	- 1 757	- 2 988
D:o i %	- 1·8	- 0·9	- 1·3	- 3·7	- 2·1
<i>Städerna</i>					
Antal understödstagare	44 442	57 813	102 255	49 475	151 730
Ökning el. minskning sedan 1950	+ 85	+ 1 572	+ 1 657	+ 1 179	+ 2 836
D:o i %	+ 0·2	+ 2·8	+ 1·6	+ 2·4	+ 1·9
<i>Hela riket</i>					
Antal understödstagare	87 266	110 541	197 807	95 280	293 087
Ökning el. minskning sedan 1950	- 686	+ 1 112	+ 426	- 578	- 152
D:o i %	- 0·8	+ 1·0	+ 0·2	- 0·6	- 0·1

Sedan 1950 har antalet understödstagare varit i det närmaste oförändrat. En viss förskjutning har dock inträffat. Sålunda har antalet kvinnor ökat medan männen minskat. Likaså har antalet understödstagare ökat i städerna (2 %) men minskat på landsbygden (2 %).

Antalet understödstagare länsvis samt i de större städerna framgår av tab. 1 i tabellbilagan. I tab. F lämnas på grundval av dessa siffror en översikt av förändringarna i understödstagarnas antal i olika riksområden och kommuntyper. Tabellen utvisar väsentligen samma utveckling sedan 1950 som tab. A.

Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd. En belysning av understödstagarnas fördelning på barn (under 16 år) och äldre samt på civilstånd lämnas på grundval av det representativa materialet i tab. G. Fördelningen av de vuxna understödstagarna efter civilstånd grundar sig på grupperingen av understödsfallen efter familjetyper. Ensamstå-

Tab. F. Antal understödstagare i olika riksområden och kommuntyper år 1951

Riksområden och kommuntyper	Antal understödda personer	Ökning (+) eller minskning (-) sedan 1950	
		Antal	%
<i>Landsbygden</i>	141 357	- 2 988	- 2.1
Mälardalen	24 701	+ 295	+ 1.2
Östra Götaland	18 876	+ 397	+ 2.1
Skåne, Blekinge och Halland	15 608	- 484	- 3.0
Bohuslän och Västergötland	18 376	- 458	- 2.4
Dalarna och Nedre Norrland	37 418	- 748	- 2.0
Övre Norrland	26 378	- 1 990	- 7.0
Jordbrukskommuner	9 958	- 283	- 2.8
Skogskommuner	13 637	- 926	- 6.4
Blandade kommuner	41 207	- 1 158	- 2.7
Industrikommuner	24 493	+ 336	+ 1.4
Övriga kommuner	52 062	- 957	- 1.8
<i>Städerna</i>	151 730	+ 2 836	+ 1.9
Stockholm	43 825	- 100	- 0.2
Göteborg	17 138	+ 59	+ 0.3
Malmö	8 942	+ 807	+ 9.9
Övriga städer över 30 000 inv.	33 034	+ 1 005	+ 3.1
Städer under 30 000 inv.	48 791	+ 1 065	+ 2.2
<i>Hela riket</i>	298 087	- 152	- 0.1

ende vuxna män och kvinnor ha hänförs till grupperna ej gifta män resp. kvinnor samt gifta par (eller samboende) till gifta män resp. kvinnor. I stort sett torde detta motsvara den verkliga fördelningen av understödstagarna efter civilstånd.

Beträffande de vuxnas andel av samtliga understödda personer finner man av tab. G genomgående ett överskott av kvinnor, särskilt i städerna. De vuxna kvinnorna utgöra sålunda i hela riket 37 %, under det att proportionen av män stannar vid 30 %. Störst är kvinnoöverskottet bland tilläggs-pensionärerna. Kvinnorna utgjorde över 50 % av samtliga understödda personer inom denna kategori av understödstagare, männen däremot ca 38 %.

Även med avseende på de vuxna understödstagarnas fördelning efter civilstånd råda olikheter mellan olika kategorier av understödstagare. Därvid förtjänar särskilt framhållas det stora antalet ej gifta personer bland tilläggs-pensionärerna, mest utpräglat bland kvinnorna i städerna. Andelen gifta personer visar däremot inga större olikheter mellan tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare.

Barnen utgöra en avsevärd del av understödstagarna. Av samtliga understödda personer voro 33 % barn. Relativa antalet barn var minst bland tilläggs-pensionärerna (12 %). Bland övriga understödstagare (utan tilläggs-pension) voro barnen desto talrikare (40 %). Relativa antalet barn har varit i det närmaste oförändrat sedan föregående år.

Bland understödstagarna ha endast inräknats de minderåriga barn vilka vistats i hemmet eller på fattigvårdens bekostnad åtnjutit vård utom hem-

Tab. G. Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd

Representativa undersökningen

	Antal under- stöds- tagare (/1/2)	Därav, i %,						barn under 16 år
		vuxna män			vuxna kvinnor			
		ej gifta	gifta	samt- liga	ej gifta	gifta	samt- liga	
1. Understödstagare med tilläggspension								
Landsbygden	7 452	20·1	18·7	38·8	28·6	18·7	47·8	13·9
Städerna	6 553	19·3	17·4	36·7	36·3	17·4	53·7	9·6
Hela riket	14 005	19·7	18·1	37·8	32·2	18·1	50·3	11·9
2. Övriga understödstagare								
Landsbygden	21 139	9·6	17·5	27·1	15·7	17·5	33·2	39·7
Städerna	24 121	11·0	16·0	27·0	17·2	16·0	33·2	39·8
Hela riket	45 260	10·4	16·7	27·1	16·5	16·7	33·2	39·7
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygden	28 591	12·4	17·8	30·2	19·1	17·8	36·9	32·9
Städerna	30 674	12·8	16·8	29·1	21·2	16·3	37·5	33·4
Hela riket	59 265	12·5	17·1	29·6	20·1	17·1	37·2	33·2

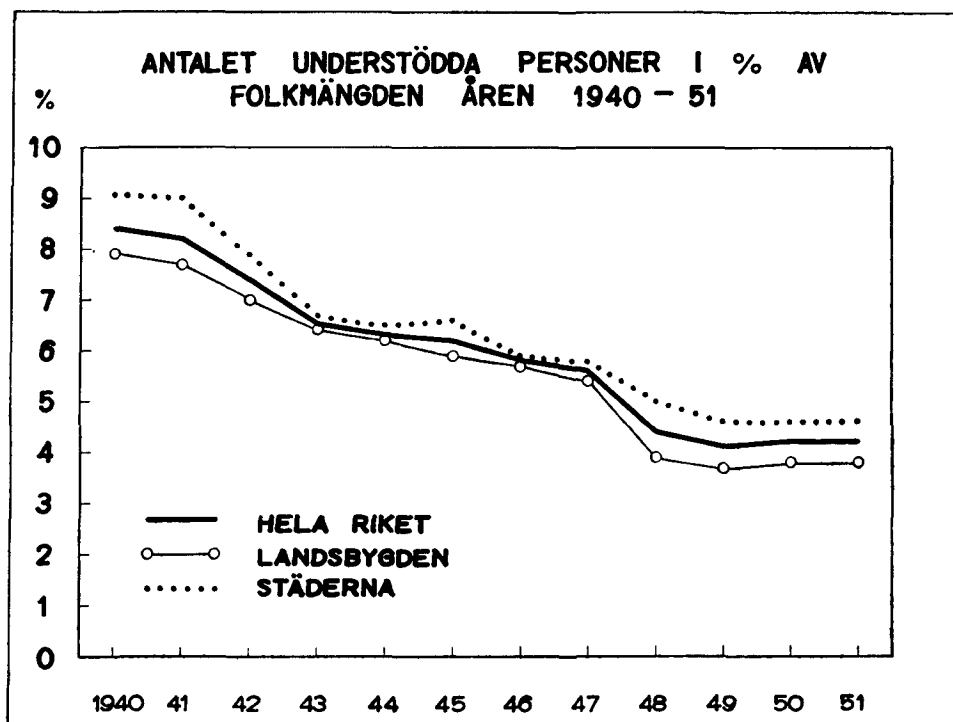
met. Dessa utgjorde, som tidigare nämnts, inalles 95 300, varav i landskommunerna 45 800 och i städerna 49 500. I vissa fall hade emellertid de understödda familjerna dessutom barn, vilka voro omhändertagna av barnavårdsnämnd för skyddsuppfostran eller samhällsvård och på barnavårdsnämndernas bekostnad vårdades i fosterhem eller barnhem eller på annan anstalt. Antalet dylika barn redovisas länsvis i tab. 1 i tabellbilagan. De utgjorde inalles 3 900, varav på landsbygden ungefär 1 000 och i städerna 2 900. Till sammans uppgick sålunda hela antalet minderåriga barn i de av fattigvården understödda familjerna till 99 226, därav 46 867 på landsbygden och 52 359 i städerna.

De barn i de av fattigvården understödda familjerna som voro omhändertagna av barnavårdsnämnderna utgjorde 4·0 % av familjernas hela barnantal. De voro, relativt sett, mycket talrikare i städerna (5·5 %) än på landsbygden (2·3 %).

Hela antalet barn, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnderna under år 1951, uppgick enligt uppgifter till barnavårdsstatistiken till drygt 33 000, varav ca 12 000 i landskommunerna och 21 000 i städerna. I relation härtill utgöra de av barnavårdsnämnderna omhändertagna barnen i de fattigvårdsunderstödda familjerna år 1951 i hela riket 11·8 %, på landsbygden 8·3 % och i städerna 13·8 %.

Antal understödstagare i förhållande till folkmängden. Understödstagarna utgjorde i hela riket 4·2 % av folkmängden år 1951, i landskommunerna 3·8 % och i städerna 4·6 %, vilket är detsamma som föregående år. Sedan år 1940 har den relativa understödsfrekvensen nedgått med 50 %, nämligen i hela

riket från 8.4 % till 4.2 %. Nedgången är något större ifråga om landskommunerna (från 7.9 till 3.8 %) än i städerna (från 9.1 till 4.6 %). Utvecklingen under 1940-talet framgår i övrigt av detta diagram.

Absoluta och relativa antalet understödstagare inom olika åldersgrupper redovisas i nedanstående tablå.

Åldersgrupper	Antal understödda personer			I % av folkmängden		
	Landsbygden	Städerna	Hela riket	Landsbygden	Städerna	Hela riket
under 16 år	45 800	49 500	95 300	4.8	6.4	5.5
16—30 >	10 400	17 600	28 000	1.6	2.7	2.1
30—40 >	14 400	21 500	35 900	2.8	3.8	3.3
40—50 >	16 700	18 100	34 800	3.1	3.6	3.4
50—60 >	16 500	15 500	32 000	3.8	4.1	3.9
60—67 >	12 000	12 500	24 500	5.0	6.4	5.6
67— >	25 600	17 000	42 600	7.1	6.6	6.9
	Tillhopsa 141 400	151 700	293 100	3.8	4.6	4.2

Antalet understödda personer i relation till antalet invånare inom olika åldrar utvisar ett förhållandevis högt procenttal för barnen och åldringarna. Det höga procenttalet för barnen beror på den väsentligt större understödsfrekvensen bland barnrika familjer. Procenttalet är lägst i åldersgruppen 16—30 år. Det stiger därefter med växande ålder och är högst i åldern över

Tab. H. Understödstagare i procent av folkmängden inom olika kommuntyper, länsvis år 1951

L ä n	L a n d s b y g d						Stä- der	Lands- bygd och städer
	Jord- bruks- kom- muner	Skogs- kom- muner	Blan- dade kom- muner	In- dus- tri- kom- muner	Övriga kom- muner	Samtl. lands- kom- muner		
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	5.9	5.9
Stockholms län	3.8	.	3.8	3.9	4.2	4.0	4.8	4.1
Uppsala »	3.0	.	3.0	4.2	5.1	3.6	4.5	4.0
Södermanlands »	3.8	—	3.6	.	4.4	3.9	4.8	4.1
Östergötlands »	2.7	.	3.3	5.1	4.0	3.7	4.4	4.1
därav Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	6.1	6.1
Jönköpings län	1.0	—	1.4	2.1	2.1	1.6	3.1	2.3
Kronobergs »	1.2	—	1.8	2.6	3.1	2.4	3.4	2.5
Kalmar »	2.1	—	3.4	3.4	4.4	3.7	3.4	3.6
Gotlands »	1.5	—	2.1	4.8	3.4	2.4	5.7	3.2
Blekinge »	.	—	5.9	6.4	5.8	5.9	4.4	5.4
Kristianstads »	1.9	—	1.8	2.5	2.2	2.1	3.2	2.3
Malmöhus »	1.8	—	1.9	2.0	2.1	2.0	4.4	3.5
därav Malmö stad	—	—	—	—	—	—	4.6	4.6
Hallands län	1.1	—	1.4	5.0	1.4	1.5	3.1	2.1
Göteborgs o. Bohus »	1.8	—	1.6	2.0	2.6	2.1	4.8	4.1
därav Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	4.8	4.8
Älvsborgs län	1.1	—	1.4	2.2	2.7	1.9	4.2	2.7
Skaraborgs »	1.4	—	1.8	2.4	2.2	1.8	4.0	2.5
Värmlands »	3.3	3.9	3.6	5.0	4.8	4.0	4.8	4.3
Örebro »	1.7	4.9	4.2	3.9	5.3	4.5	3.6	4.0
Västmanlands »	3.2	.	3.4	4.4	4.8	4.1	3.6	3.8
Kopparbergs »	.	3.3	2.5	5.0	4.1	4.0	3.0	3.7
Gävleborgs »	(3.3)	6.2	6.0	5.2	5.5	5.6	3.8	5.1
Västernorrlands »	3.8	5.5	4.8	7.1	7.1	6.8	5.1	6.0
Jämtlands »	3.3	4.9	3.1	4.3	4.2	4.1	3.8	4.1
Västerbottens »	3.9	4.2	4.6	3.8	4.5	4.4	4.4	4.4
Norrbottnens »	13.1	10.0	9.8	5.8	10.0	9.9	5.9	8.9
Hela riket	2.2	5.3	3.4	3.9	4.3	3.8	4.6	4.2

67 år. Procenttalen är lägre på landsbygden än i städerna i samtliga åldersgrupper utom den högsta.

Antalet understödstagare i procent av folkmängden (den 1 januari 1951) på landsbygden resp. i städerna länsvis samt i landskommuner av olika näringstyp framgår av tab. H.

Understödsfrekvensen är mycket varierande i olika delar av riket. Relativa antalet understödstagare växlar betydligt mera på landsbygden, än vad fallet är i städerna. Det största relativa antalet understödstagare i riket finner man i landskommunerna i Norrbottens och Västernorrlands län. I samtliga norrlandslän ha städerna lägre medeltal än landskommunerna, något som även gäller Kalmar, Blekinge, Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län. Bland de fyra större städerna uppvisade Stockholm och Norrköping relativt sett de flesta understödstagarna (5.9 resp. 6.1 %).

Liksom tidigare råder stora olikheter mellan landskommuner av olika näringstyp med avseende på fattigvårdens omfattning. I jordbrukskommuner-

Tab. I. Fattigvårdssamhällena fördelade efter antalet understödstagare i förhållande till folkmängden, länsvis år 1951

L ä n	Antal fattig- vårds- sam- hällen	Därav med nedanstående relativa antal understödstagare													
		0 %	0·1- 1 %	1·1- 2 %	2·1- 3 %	3·1- 4 %	4·1- 5 %	5·1- 6 %	6·1- 7 %	7·1- 8 %	8·1- 9 %	9·1- 10 %	10·1- 12 %	12·1- 14 %	14·1- %
<i>Landsbygden</i>															
Stockholms län	105	—	6	17	16	22	18	9	11	4	1	1	—	—	—
Uppsala	82	2	7	18	19	16	7	5	3	3	1	—	1	—	—
Södermanlands	84	—	4	13	20	12	18	6	4	4	1	1	1	—	—
Östergötlands	142	1	8	30	40	24	19	13	2	1	1	1	2	—	—
Jönköpings	121	12	44	42	12	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	87	4	14	36	18	9	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Kalmar	101	1	8	27	13	21	18	9	4	—	—	—	—	—	—
Gotlands	91	15	17	22	12	12	9	2	1	1	—	—	—	—	—
Blekinge	37	—	1	—	—	8	8	5	6	5	1	—	1	—	—
Kristianstads	146	1	35	51	40	8	8	3	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhas	233	14	69	57	48	22	6	7	4	3	2	—	—	—	1
Hallands	87	9	34	25	13	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Boh.	84	5	31	18	17	10	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	217	28	73	67	28	13	5	3	—	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs	258	36	92	64	26	15	13	4	2	2	2	—	2	—	—
Värmlands	86	—	4	23	9	17	14	8	5	5	—	—	1	—	—
Örebro	57	—	6	11	14	9	4	3	2	—	5	2	1	—	—
Västmanlands	62	—	6	6	11	18	3	8	6	1	2	—	—	—	1
Kopparbergs	50	—	1	8	10	11	12	4	2	1	—	—	1	—	—
Gävleborgs	49	—	—	2	6	4	11	10	6	4	6	—	—	—	—
Västernorrlands	62	—	1	2	8	12	11	6	1	7	5	3	3	2	1
Jämtlands	61	1	2	11	14	9	10	7	5	2	—	—	—	—	—
Västerbottens	30	1	1	4	3	8	7	4	—	1	—	1	—	—	—
Norrbottnens	25	—	—	—	—	—	2	1	2	6	1	1	4	2	6
Samtliga	2 357	130	464	554	399	290	214	118	70	50	28	10	17	4	9
Därav i															
jordbrukskomm.	673	86	196	163	80	52	41	21	11	9	6	2	3	1	2
skogskomm.	98	—	—	16	11	15	15	17	5	8	4	4	1	1	1
blandade komm.	964	36	187	249	187	131	73	43	28	12	5	3	5	—	5
industrikomm.	162	4	19	34	31	28	26	7	5	6	1	1	—	—	—
övriga komm.	460	4	62	92	90	64	59	30	21	15	12	—	8	2	1
Städerna	133	—	4	10	31	32	29	17	7	3	—	—	—	—	—
Hela riket 1951	2 490	130	468	564	430	322	243	135	77	53	28	10	17	4	9
1950	2 495	133	478	558	449	309	225	139	72	49	26	21	16	8	10

na var understödstagarnas relativa antal betydligt mindre (2·2 %) än inom övriga kommungrupper. Det högsta relativa antalet understödstagare (5·3 %) förekom i skogskommunerna.

De regionala variationerna i understödsfrekvensen äro större än variationerna efter kommunernas olika näringstyp. Inom exempelvis jordbrukskommunerna växlar antalet understödstagare i förhållande till folkmängden mellan så vida gränser som 1·0 % i Jönköpings län och 13·1 % i Norrbottens län samt inom industrikommunerna mellan 1·6 % i Södermanlands län och 7·1 i Västernorrlands län.

Fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensen. Stora växlingar förekomma i understödsverksamhetens omfattning inom olika fattig-

vårdssamhällen. I vissa kommuner ha fattigvårdsstyrelserna haft ingen eller endast obetydlig understödsverksamhet, under det att i andra kommuner verksamheten varit av stor omfattning. Detta belyses av tab. I, där fattigvårdssamhällena länsvis fördelats på ett antal grupper efter storleken av det tal, som anger antalet understödstagare i procent av folkmängden.

Utmärkande för fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensens storlek såväl på landsbygden som i städerna är det förhållandet att ungefär $\frac{3}{4}$ av fattigvårdssamhällena ha färre antal understödstagare per 100 invånare än det genomsnittliga för landsbygd resp. städer.

Icke mindre än 130 fattigvårdssamhällen ha icke redovisat några understödstagare alls. Av fattigvårdssamhällena med den högsta understödsfrekvensen ha följande tretton mer än 12 understödstagare per 100 invånare: Skeglinge (26.9 %) i Malmöhus län, Tillberga (14.4 %) i Västmanlands län, Torsåker (14.9 %), Ytterlännäs (13.8 %) och Borgsjö (13.6 %) i Västernorrlands län samt Korpilombolo (18.5 %), Nedertorneå och Övertorneå (16.2 %), Töre (16.1 %), Öxerkalix (15.8 %), Karl-Gustav (15.0 %), Karesuando (13.1 %) och Tärendö (12.9 %) i Norrbottens län.

IV. Understödstagare med tilläggspension m. m. samt understödda barn med barnbidrag eller bidragsförskott

Vid sidan av fattigvård kunna andra sociala förmåner utgå till de understödda familjerna. För att belysa fattigvårdens förhållande till vissa andra grenar av den samhälleliga hjälpverksamheten har inhämtats uppgifter om i vad mån understödstagarna åtnjutit folkpension i form av tilläggspension, bostadstillägg, särskilt bostadstillägg, hustrutillägg och änkepension och för barnen uppburit särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. Dessa äro av särskild betydelse i detta sammanhang och de vanligast förekommande former av understöd som uppbäras samtidigt med fattigvård. Hit höra också de år 1948 inrättade allmänna barnbidragen, men dessa utgå ju generellt till alla barnfamiljer; särskilda uppgifter om deras förekomst ha därför icke inhämtats.

Antal understödstagare med tilläggspension m. fl. tillägg till folkpension. Med tilläggspensionärer menas i denna redogörelse, som förut nämnts, sådana personer, som under året uppburit inkomstprövade folkpensionsförmåner, nämligen — utom tilläggspension — bostadstillägg, särskilt bostadstillägg, hustrutillägg och änkepension.

Antalet tilläggspensionärer bland understödstagarna redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 2 i tabellbilagan (sid. 50). På grundval av det representativa materialet har i tab. J antalet familjer, i vilka någon av huvudpersonerna var tilläggspensionär, satts i relation till hela antalet fa-

Tab. J. Antal understödsfall med tilläggspension i procent av samtliga familjer inom olika familjetyper

Representativa undersökningen

	Antal understödsfall med tilläggspension, i %, bland							Antal tilläggspensionärer, i %, bland vuxna		
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		samtliga familjer	män	kvinnor	män o. kvinnor
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn				
Landsbygden	43·0	.	45·7	10·5	45·5	13·5	35·6	33·5	33·4	33·5
Städerna	32·7	.	48·4	(5·2)	48·9	8·5	30·9	26·9	30·5	29·0
Hela riket	1951 37·6	.	47·1	7·1	47·0	10·9	33·2	30·2	31·9	31·1
	1950 38·1	(14·3)	46·2	7·0	48·8	10·6	33·0	30·5	31·5	31·0

miljer inom olika familjetyper, samt beräknats relativa antalet tilläggspensionärer bland vuxna understödstagare, män och kvinnor för sig.

Ca 55 000 understödstagare, varav 28 000 på landsbygden (en minskning med ca 3 000 sedan föregående år) och inemot 27 000 i städerna (en ökning med ca 2 000), hade enligt de föreliggande uppgifterna åtnjutit ovannämnda inkomstprövade folkpensionsförmåner under hela redogörelseåret eller någon del därav, vilket innebär en minskning med ungefär 1 000 sedan 1950. Av samtliga vuxna understödstagare hade 31 % dylik inkomstprövad folkpension. Andelen tilläggspensionärer var större i landskommunerna (34 %) än i städerna (29 %).

Hela antalet personer med inkomstprövade folkpensionsförmåner under år 1951 kan på grundval av pensionsstyrelsens statistik beräknas till 344 100. I relation härtill uppgick antalet tilläggspensionärer med understöd av fattigvårdsstyrelserna till 16 %.

Tab. J visar, att i landskommunerna 36 % och i städerna 31 % av samtliga familjer vid sidan av understöd från fattigvårdsstyrelserna åtnjutit tilläggspension under redogörelseåret eller någon del därav. De flesta tilläggspensionärerna förekomma givetvis inom familjetyper med det största antalet älderstigna, i detta fall bland familjer utan barn. Framförallt omfattar familjetyperna ensam kvinna utan barn och gifta par utan barn en mycket stor andel tilläggspensionärer (47 % båda), medan endast 11 % haft tilläggspension bland gifta par med barn.

Frekvensen av tilläggspensionärer, med undantag för gifta par utan barn, är avsevärt större bland vårdtagare på sjukvårdsanstalter än bland övriga understödstagare. Dessa uppvisa emellertid inte några större skillnader sinsemellan, såsom framgår av tab. K.

Antal understödsfall med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. I tab. 2 i tabellbilagan lämnas länsvis uppgifter om hur många barn i de av fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna som åtnjutit särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. Särskilt barnbidrag utgår till föräldralösa eller faderlösa barn och till vissa invaliders barn och bör icke förväxlas med allmänt

Tab. K. Relativa antalet understödsfall med tilläggspension inom olika familjetyper
Representativa undersökningen

H j ä l p f o r m e r	Antal understödsfall med tilläggspension, i %, bland						
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		samtliga familjer
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
<i>Vårdtagare på sjukvårdsanstalt</i>							
Landsbygden	48.0	.	52.1	.	38.9	17.8	41.5
Städerna	39.7	—	51.6	.	32.0	.	35.2
Hela riket	44.7	.	51.9	.	36.7	18.6	39.0
<i>Understödsfall med hemunderstöd</i>							
Landsbygden	39.5	.	43.9	(8.8)	48.5	14.4	33.4
Städerna	28.1	.	45.5	(5.0)	50.3	9.0	28.3
Hela riket	32.6	.	44.8	6.8	49.4	11.4	30.5
<i>Understödsfall med »annan hjälp»</i>							
Landsbygden	36.4	.	41.7	.	45.2	15.5	32.9
Städerna	33.4	.	54.7	.	50.9	(10.8)	35.0
Hela riket	35.0	.	47.8	.	47.2	13.7	33.8

barnbidrag, som utgår till alla barn och därför ej redovisas särskilt här. De här lämnade uppgifterna avse hela antalet barn i de familjer som åtnjutit dylika bidrag, oavsett om de direkt eller indirekt understöts av fattigvården eller varit omhändertagna av barnavårdsnämnden. I tab. L har på grundval av det representativa materialet antalet fattigvårdsunderstödda familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott satts i procent av hela antalet understödsfall med barn inom olika familjetyper. Vidare har antalet barn, som åtnjutit någon av ifrågakvarande förmåner, ställts i relation till hela antalet barn inom understödsklientelet dels för familjer, som dessutom åtnjutit tilläggspension, dels för övriga familjer.

De barn i de av fattigvården understödda familjerna, som åtnjutit särskilt barnbidrag under hela redovisningsåret eller någon del därav, utgjorde i hela riket 10 000 eller 10 % av samtliga barn i understödda familjer, oberoende av om barnen omhändertagits av barnavårdsnämnd eller ej. I landskommunerna var motsvarande antal 5 700 barn och i städerna 4 300. Det relativa antalet barn med särskilt barnbidrag var — såsom framgår av tab. L — större på landsbygden (12 %) än i städerna (9 %). Sedan år 1950 har antalet barn minskat med ungefär 300 eller 3 %. De 10 000 barnen med särskilt barnbidrag i de fattigvårdsunderstödda familjerna utgjorde 31 % av samtliga 32 100 barn med särskilt barnbidrag vid 1951 års ingång.

Antalet av fattigvården understödda familjer, som uppburit särskilt barnbidrag till ett eller flera av sina barn under året, utgjorde enligt tab. L 11 % av samtliga understödda familjer med barn; i landskommunerna var motsvarande tal 13 % och i städerna 9 %.

Tab. L. Relativa antalet understödsfall resp. barn med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott inom olika familjetyper

Representativa undersökningen

	Antal understödsfall m. särsk. barnbidrag resp. bidragsförskott i % av samtliga familjer m. barn bland				Antal barn m. särsk. barnbidrag resp. bidragsförskott i % av samtliga barn inom familjetyp			
	en-samma män	en-samma kvinnor	gifta par el. sam-boende	samt-liga	en-samma män	en-samma kvinnor	gifta par el. sam-boende	samt-liga
Understödsfall resp. barn med särskilt barnbidrag								
<i>Tilläggs pensionärer</i>								
Landsbygden	.	(54·2)	63·5	60·8	.	(64·6)	69·7	68·7
Städerna	.	.	63·8	59·0	.	(47·9)	67·6	63·8
Hela riket	.	(49·5)	63·6	60·0	.	58·1	68·9	66·8
<i>Övriga understödstagare</i>								
Landsbygden	.	18·7	.	6·4	.	18·6	1·9	5·2
Städerna	.	13·5	.	5·5	.	14·4	.	4·8
Hela riket	.	15·3	(1·4)	5·9	.	16·0	1·3	5·0
<i>Samtliga understödstagare</i>								
Landsbygden	.	22·5	10·2	13·3	.	23·4	9·5	12·2
Städerna	.	15·1	6·3	9·4	.	15·8	5·4	8·5
Hela riket	.	17·7	8·2	11·1	.	18·7	7·5	10·3
Understödsfall resp. barn med bidragsförskott								
<i>Tilläggs pensionärer</i>								
Landsbygden	—	.	.	.	—	.	.	.
Städerna	.	.	.	.	.	.	.	.
Hela riket	.	.	.	.	.	.	.	(3·6)
<i>Övriga understödstagare</i>								
Landsbygden	.	19·2	(2·2)	6·7	.	16·2	(1·2)	4·2
Städerna	.	34·2	4·8	15·3	.	36·8	3·3	13·1
Hela riket	.	28·9	3·6	11·6	.	29·0	2·2	8·9
<i>Samtliga understödstagare</i>								
Landsbygden	.	17·7	(2·2)	6·2	.	15·1	(1·2)	3·9
Städerna	.	33·5	4·6	14·7	.	35·7	3·2	12·7
Hela riket	.	27·8	3·5	11·0	.	27·9	2·2	8·5

På grundval av det representativa materialet kan man beräkna hela antalet fattigvårdsunderstödda familjer med särskilt barnbidrag till 5 000 i hela riket, varav 2 600 på landsbygden och 2 400 i städerna.

Frekvensen av särskilda barnbidrag är givetvis störst bland understödstagare med tilläggs pension. Även bland ensamstående kvinnor, som tillhöra gruppen övriga understödstagare, är den jämförelsevis stor. Särskilt barnbidrag har sålunda enligt tab. L utgått till 67 av 100 barn bland de fattigvårdsunderstödda tilläggs pensionärerna. Av 100 barn till ensamma kvinnor bland understödstagare utan tilläggs pension hade 15 åtnjutit särskilt barnbidrag. I övriga familjetyper utan tilläggs pension är relativa antalet understödsfall med barn, som åtnjutit särskilt barnbidrag, obetydligt.

Bidragförskott hade enligt de föreliggande uppgifterna utgått till drygt 8 300 barn i de av fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna, därav till ungefär 1 800 barn på landsbygden och 6 500 barn i städerna. Detta motsvarar för hela riket inemot 9 % och för landsbygd och städer 4 resp. 13 % av samtliga redovisade barn i de familjer, som understöts av fattigvården. Procenttalen äro i det närmaste oförändrade sedan år 1950.

Antalet barn, som under någon del av år 1951 åtnjutit bidragförskott, utgjorde enligt barnavårdsnämndernas uppgifter till barnavårdsstatistiken för samma år 39 000, varav i landskommunerna 15 200 och i städerna 23 800. Enligt dessa siffror skulle icke mindre än 21 %, på landsbygden 12 % och i städerna 27 %, av samtliga barn med bidragförskott tillhöra familjer med understöd av fattigvården.

Inom gruppen ensamma kvinnor med barn, som huvudsakligen kommer ifråga för erhållande av bidragförskott, hade 28 % av samtliga understödsfall åtnjutit bidragförskott till något eller några av barnen. Antalet understödda familjer med bidragförskott utgjorde inom denna familjetyp en i det närmaste dubbelt så stor andel av understödsklientelet i städerna (34 %) som på landsbygden (18 %).

Med ledning av det representativa materialet kan man beräkna antalet fattigvårdsunderstödda familjer med bidragförskott till inemot 5 000, därav på landsbygden drygt 1 200 och i städerna 3 800.

V. Fördelningen av understödsfallen efter understödets beskaffenhet

Fattigvårdens huvudformer. Fattigvårdsstyrelsernas hjälp lämnas i ett flertal olika former, vilka kunna indelas i följande fyra huvudgrupper, nämligen 1) hemunderstöd, 2) vård på fattigvårdsanstalt, 3) vård på sjukvårdsanstalt samt 4) »annan hjälp». Samtliga understöd i dessa fyra former ha tidigare redovisats i fattigvårdsstatistiken, men fr. o. m. 1949 har, som tidigare nämnts, vård på fattigvårdsanstalt uteslutits ur redovisningen, enär endast en mindre del av vårdtagarna på dessa anstalter numera bör betraktas som understödstagare. Statistiken omfattar sålunda endast sådana understödstagare som åtnjutit understöd i någon av de övriga tre huvudformerna. De grunder efter vilka understödets fördelning på olika huvudgrupper sker, finnas angivna i redogörelsen för år 1944, till vilken hänvisas.

I det följande lämnas först vissa uppgifter om hur understödsfallen under redovisningsåret fördelade sig på respektive hjälpformer och vissa kombinationer av dessa, varefter redogörelsen i kap. VI—VIII lämnar ytterligare uppgifter angående var och en av de tre särskilda huvudformerna. Det bör anmärkas, att familjer (personer), som under året erhållit hjälp i flera former, i det senare sammanhanget redovisas under var och en av de särskilda hjälpformerna.

Tab. M. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet inom olika familjetyper
Representativa undersökningen

H j ä l p f o r m e r	Eusamma män		Eusamma kvinnor		Gitta par el. samboende		Ensamma barn	Samtliga familjer
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
<i>Landsbygden</i>								
Antal understödsfall (¹ / ₆)	3 448	83	4 422	1 020	2 213	2 888	24	14 098
Därav, i %, med:								
a) enbart hemunderstöd ¹	42.1	62.7	62.7	79.9	60.5	62.8	16.7	58.5
b) » vård & sjukvårdsanstalt ¹	36.7	10.8	22.4	6.2	18.1	11.9	33.3	21.9
c) » »annan hjälp»	14.1	20.5	11.1	7.2	11.9	11.9	41.7	11.9
d) vård & sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	7.1	6.0	3.8	6.7	9.5	13.4	8.3	7.7
<i>Städerna</i>								
Antal understödsfall (¹ / ₆)	3 846	68	4 717	1 792	1 766	3 244	22	15 455
Därav, i %, med:								
a) enbart hemunderstöd ¹	58.0	79.4	71.6	82.1	69.0	72.0	18.2	69.2
b) » vård & sjukvårdsanstalt ¹	21.3	5.8	14.4	4.2	11.6	8.5	59.1	13.4
c) » »annan hjälp»	9.3	7.4	6.7	2.3	6.2	4.3	22.7	6.3
d) vård & sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	11.4	7.4	7.3	11.4	13.2	15.2	—	11.1
<i>Hela riket</i>								
Antal understödsfall (¹ / ₆)	7 294	151	9 139	2 812	3 979	6 132	46	29 553
Därav, i %, med:								
a) enbart hemunderstöd ¹	50.5	70.2	67.3	81.3	64.3	67.7	17.4	64.1
b) » vård & sjukvårdsanstalt ¹	28.6	8.6	18.3	4.9	15.2	10.1	45.7	17.4
c) » »annan hjälp»	11.5	14.6	8.8	4.1	9.4	7.8	32.6	9.0
d) vård & sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	9.4	6.6	5.6	9.7	11.1	14.4	4.3	9.5

Förekomsten av hemunderstöd. Översikter av de fattigvårdsunderstödda familjernas fördelning på respektive hjälpformer lämnas i tab. M och N, vilka grunda sig på det representativa materialet. Någon fullständig redovisning av samtliga förekommande kombinationer av de olika hjälpformerna har icke ansetts nödvändig. Den begränsningen har därför vidtagits, att de relativt få familjer, till vilka »annan hjälp» utgått jämte hemunderstöd eller anstaltsvård, icke särredovisats i tabellerna utan hänförs till det eller de slag av understöd, som de eljest erhållit.

Av samtliga familjer, som under år 1951 fingo hjälp av fattigvårdsstyrelserna, hade 74 % åtnjutit hemunderstöd någon gång under året, drygt 64 % hade erhållit hemunderstöd enbart eller hemunderstöd och »annan hjälp», medan följaktligen nära 10 % förutom hemunderstöd lämnats vård på sjukvårdsanstalt. Understöd i hemmet var vanligare i städerna, där sådan hjälp hade utgått i 80 % av understödsfallen, än på landsbygden, där motsvarande andel utgjorde 66 %. De familjer som åtnjutit hemunderstöd enbart (eller dessutom »annan hjälp») utgjorde i städerna 69 % och på lands-

¹ I en del fall i kombination med »annan hjälp»

Tab. N. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet bland tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare

Representativa undersökningen

Hjälppormer	Understödsstagare med tilläggs-pension				Övriga understödstagare				
	En-sam-ma män	En-sam-ma kvin-nor	Gifta par el. sam-boen-de	Samt-liga famil-jer	En-sam-ma män	En-sam-ma kvin-nor	Gifta par el. sam-boen-de	En-sam-ma barn	Samt-liga famil-jer
<i>Landsbygden</i>									
Antal understödsfall (1/6)	1 498	2 129	1 395	5 022	2 033	3 313	3 706	24	9 076
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	40·9	59·9	63·7	55·2	43·9	69·8	61·1	16·7	60·3
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	43·9	25·5	13·2	27·6	30·4	15·5	15·1	33·3	18·7
c) » »annan hjälp»	10·5	10·2	10·1	10·3	16·9	10·4	12·5	41·7	12·8
d) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	4·7	4·4	13·0	6·9	8·8	4·3	11·3	8·8	8·2
<i>Städerna</i>									
Antal understödsfall (1/6)	1 264	2 376	1 140	4 780	2 650	4 133	3 870	22	10 675
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	53·5	70·1	72·1	66·2	60·7	77·0	70·6	18·2	70·5
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	30·3	17·2	8·3	18·5	16·7	8·3	10·0	59·1	11·1
c) » »annan hjälp»	9·9	8·0	5·5	7·9	8·9	4·1	4·8	22·7	5·6
d) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	6·3	4·7	14·1	7·4	13·7	10·6	14·6	—	12·8
<i>Hela riket</i>									
Antal understödsfall (1/6)	2 762	4 505	2 535	9 802	4 683	7 446	7 576	46	19 751
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	46·6	65·2	67·5	60·6	53·4	73·8	65·9	17·4	65·8
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	37·7	21·1	11·0	23·2	22·7	11·5	12·5	45·7	14·6
c) » »annan hjälp»	10·3	9·1	8·0	9·1	12·4	6·9	8·6	32·6	8·9
d) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	5·4	4·6	13·5	7·1	11·5	7·8	13·0	4·3	10·7

bygden nära 59 %. I kombination med anstaltsvård förekom hemunderstöd något oftare i städerna än på landsbygden, men inom båda områdena var hemunderstöd likväl den ojämförligt vanligaste hjälppormen. Andelen hemunderstödda familjer har ökat något sedan år 1950.

Hemunderstöd var en vanligare hjälpporm bland understödstagare utan tilläggs-pension än bland tilläggs-pensionärer, som tab. N visar. Särskilt i städerna uppvisa de förstnämnda understödstagarna en mycket stor andel hemunderstödda (83 %).

Inom samtliga familjetyper utgjorde hemunderstödet den dominerande hjälppormen, såsom framgår av tab. M. Av naturliga skäl förekom dylik hjälp i väsentligt större utsträckning bland barnfamiljer än bland familjer utan barn, oftast sålunda bland ensamma kvinnor med barn (91 %) och bland äkta makar med barn (82 %, därav 14 % i samband med vård på sjukvårdsanstalt), minst ofta bland ensamma män utan barn (60 %) och bland ensamma kvinnor utan barn (73 %). Den större relativa frekvensen av

¹ I en del fall i kombination med »annan hjälp»

Tab. O. Relativa antalet understödsfall, som erhållit »annan hjälp»
Representativa undersökningen

	Antal understöds- fall (1/6)	därav, i %, med »annan hjälp»			
		enbart	i kombination med		tillhopa
			hem- understöd	anstalts- vård	
1. Understödstagare med tilläggs- pension					
Landsbygden	5 022	10·3	8·1	5·3	23·7
Städerna	4 780	7·9	7·1	4·2	19·2
Hela riket	9 802	9·1	7·6	4·8	21·5
2. Övriga understödstagare					
Landsbygden	9 076	12·3	9·6	4·4	26·8
Städerna	10 675	5·5	7·7	2·8	16·0
Hela riket	19 751	8·9	8·6	3·5	21·0
3. Samtliga understödstagare					
Landsbygden	14 098	11·9	9·1	4·7	25·7
Städerna	15 455	6·3	7·5	3·2	17·0
Hela riket	29 553	9·0	8·2	3·9	21·1

hemunderstöd bland städernas understödstagare jämförd med landsbyg-
dens är genomgående för samtliga familjetyper.

Förekomsten av vård på sjukvårdsanstalt. Vård på sjukvårdsanstalt, såväl
enbart som i kombination med andra hjälpformer, hade enligt tab. M lämnats
i 27 % av hela antalet understödsfall. Anstaltsvård förekom något of-
tare på landsbygden (30 % av understödsfallen) än vad fallet var i stä-
derna (25 %). Den var oftare förekommande bland tilläggs pensionärer
(30 %) än bland övriga familjer (25 %). Vanligast förekommer denna
hjälpform bland ensamma män utan barn.

Förekomsten av »annan hjälp». Förekomsten av »annan hjälp» antingen
enbart eller i kombination med övriga hjälpformer framgår av tab. O, som
grundar sig på den representativa undersökningen.

Det relativa antalet understödsfall, i vilka »annan hjälp» utgått, utgjorde
i hela riket 21 %. Ifrågavarande understödsfall voro talrikare i landskom-
munerna (26 %) än i städerna (17 %). Till 9 % av samtliga understödda
familjer utgick enbart »annan hjälp». De sistnämnda fallen, i vilka hjäl-
pen merendels torde ha bestått av utackordering i enskilt hem, voro myc-
ket vanligare på landsbygden (12 %), än vad fallet var i städerna (6 %).
»Annan hjälp» i samband med vård på anstalt torde för det mesta ha bestått
av utrustning för intagning på anstalter, utlägg för resor o. dyl. Sådan hjälp
har utgått i 4 % av samtliga understödsfall.

VI. Hemunderstöd

Antal understödsfall m. m. Antalet familjer, som av fattigvårdsstyrelserna lämnats understöd i hemmet kontant eller in natura, uppgick år 1951 till 108 700, varav på landsbygden 46 700 och i städerna 62 000 (se tab. P). Jämfört med föregående år innebär detta en ökning med 2 000 (ungefär 2 %). Ca 80 % av denna hänför sig till städerna. Framförallt är ökningen kraftig i Malmö som ensamt svarar för fjärdedelen av samtliga städers ökning.

Den ökning som ägt rum sedan föregående år är störst bland barnfamiljerna och särskilt stor i de fall tilläggspension utgått, vilket nedanstående tablå visar.

	Antal hem- understödda familjer	Ökning i % sedan 1950
<i>Tilläggspensionärer</i>	33 200	+ 3·3
utan barn	29 400	+ 3·5
med barn	3 800	+ 1·5
<i>Övriga familjer</i>	75 500	+ 1·3
utan barn	40 700	+ 2·3
med barn	34 800	+ 0·2
<i>Samtliga familjer</i>	108 700	+ 1·9
utan barn	70 100	+ 2·8
med barn	38 600	+ 0·3

De hemunderstödda familjernas fördelning på olika familjetyper, vilken återges i tab. Q, skiljer sig från motsvarande fördelning inom fattigvårds-klientelet i dess helhet (jfr tab. B), särskilt därigenom att ensamman utan barn inom den förstnämnda gruppen av understödsfall äro företrädda i relativt mindre omfattning än vad fallet är bland samtliga understödsfall (20 % mot 25 %). Ensamna kvinnor med barn förekommer emellertid oftare bland fallen med hemunderstöd än bland samtliga (12 % mot 10 %).

Bland tilläggspensionärer med hemunderstöd utgöra ensamman utan barn den dominerande familjetyper (45 %), liksom fallet är inom understödsklientelet i dess helhet bland pensionärerna. De voro relativt flera i städerna (48 %) än på landsbygden (41 %). Även i övrigt visar uppdelningen på tilläggspensionärer och övriga understödstagare en fördelning av fallen på familjetyper, som nära ansluter sig till den för fattigvårdsfamiljerna i allmänhet gällande. Detta följer av att mer än 70 % av alla understödsfall åtnjtit hemunderstöd.

Tab. P. Antal understödsfall med hemunderstöd åren 1951 och 1950

Riksområden och kommuntyper	Antal hemunderstödda familjer		Ökning(+) eller minskning(-) sedan 1950 %
	1951	1950	
<i>Landsbygden</i>	46 685	46 265	+ 0.9
Mälardalen	9 325	9 050	+ 3.0
Östra Götaland	6 265	5 865	+ 6.8
Skåne, Blekinge och Halland	5 370	5 480	- 2.0
Bohuslän och Vänerlän	6 080	6 095	- 0.2
Dalarna och Nedre Norrland	12 950	12 735	+ 1.7
Övre Norrland	6 675	7 040	- 5.2
Jordbrukskommuner	3 010	2 965	+ 1.5
Skogskommuner	3 815	3 725	+ 2.4
Blandade kommuner	12 580	12 405	+ 1.4
Industrikommuner	9 625	9 275	+ 3.8
Övriga kommuner	17 635	17 895	- 1.5
<i>Städerna</i>	62 060	60 415	+ 2.7
Stockholm	20 190	19 815	+ 1.9
Göteborg	7 320	7 360	- 0.5
Malmö	3 735	3 285	+ 13.7
Övriga städer över 30 000 inv.	12 630	12 390	+ 1.9
Städer under 30 000 inv.	18 185	17 565	+ 3.5
<i>Hela riket</i>	108 725	106 680	+ 1.9

Tab. Q. Familjer, i vilka en eller flera personer åtnjutit hemunderstöd, fördelade på familjetyper

Representativa undersökningen

	Antal understödsfall (1, 6)	därav, i %, tillhörande familjetyper						ensamma barn
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
<i>1. Understödstagare med tilläggs pension</i>								
Landsbygden	3 121	21.5	0.4	41.3	2.5	24.1	10.2	—
Städerna	3 516	21.3	0.1	48.1	2.4	20.8	7.3	—
Hela riket	6 637	21.4	0.3	44.9	2.4	22.3	8.7	—
<i>2. Övriga understödstagare</i>								
Landsbygden	6 212	16.5	0.7	26.6	13.0	12.3	30.3	0.1
Städerna	8 896	21.5	0.6	22.8	17.9	8.1	29.0	0.1
Hela riket	15 108	19.5	0.6	24.4	15.9	10.0	29.5	0.1
<i>3. Samtliga understödstagare</i>								
Landsbygden	9 333	18.2	0.6	31.5	9.4	16.6	23.6	0.1
Städerna	12 412	21.5	0.5	30.0	13.5	11.7	22.8	0.0
Hela riket	21 745	20.1	0.5	30.6	11.8	13.8	23.2	0.0

Tab. R. Familjer, som åtnjutit hemunderstöd, fördelade efter försörjarens ålder
Representativa undersökningen

	Tilläggs pensionärer				Övriga understödstagare					Samtliga understödsfall	
	Ensamman män	Ensamman kvinnor	Gifta par endera med pension	Gifta par båda med pension	Samtliga familjer	Ensamman män	Ensamman kvinnor	Gifta par	Ensamman barn		Samtliga familjer
<i>Landsbygden</i>											
Antal understödsfall (1/5)	683	1 368	675	395	3 121	1 070	2 455	2 681	6	6 212	9 338
Därav, i %, där hemorts-rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100·0	0·1	0·1
16—30 »	7·3	2·8	1·5	—	3·2	24·2	13·3	10·6	—	14·0	10·4
30—40 »	5·1	3·1	7·1	0·5	4·0	12·4	12·2	24·5	—	17·5	13·0
40—50 »	10·3	7·2	16·1	1·8	9·1	11·5	14·6	25·2	—	18·6	15·4
50—60 »	10·1	10·2	25·9	4·6	12·9	14·3	19·7	18·4	—	18·2	16·4
60—67 »	13·0	17·6	20·2	15·4	16·9	13·7	15·1	8·9	—	13·2	13·7
67— »	54·2	59·1	29·2	77·7	53·9	23·9	25·1	12·4	—	19·4	31·0
<i>Städerna</i>											
Antal understödsfall (1/5)	756	1 775	531	454	3 516	1 971	3 622	3 299	4	3 896	12 412
Därav, i %, där hemorts-rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100·0	0·0	0·0
16—30 »	6·2	2·1	3·4	0·2	2·9	29·6	21·3	19·1	—	22·4	16·9
30—40 »	6·5	3·5	8·9	0·9	4·6	20·3	20·8	33·3	—	25·3	19·4
40—50 »	7·5	6·8	17·1	1·1	7·8	18·5	19·3	25·3	—	21·3	17·5
50—60 »	13·9	13·5	25·8	5·1	14·3	16·4	19·2	13·8	—	16·6	16·0
60—67 »	15·3	22·6	21·1	21·1	20·7	11·5	15·5	6·2	—	11·2	13·8
67— »	50·4	51·5	23·7	71·6	49·7	3·7	3·9	2·3	—	3·2	16·4
<i>Hela riket</i>											
Antal understödsfall (1/5)	1 439	3 143	1 206	849	6 637	3 041	6 077	5 980	10	15 108	21 745
Därav, i %, där hemorts-rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100·0	0·1	0·0
16—30 »	6·8	2·4	2·3	0·1	3·0	27·7	18·1	15·3	—	13·9	14·1
30—40 »	5·8	3·3	7·9	0·7	4·4	17·5	17·8	29·3	—	22·1	16·7
40—50 »	8·8	7·0	16·6	1·4	8·4	16·1	17·4	25·2	—	20·2	16·6
50—60 »	12·1	12·0	25·9	4·8	13·7	15·7	19·4	15·9	—	17·2	16·2
60—67 »	14·3	20·5	20·5	18·5	18·9	12·2	15·3	7·4	—	11·6	13·8
67— »	52·2	54·8	26·8	74·5	51·6	10·8	12·5	6·9	—	9·9	22·6

De hemunderstödda familjernas fördelning med avseende på hemorts-rättsledarens ålder framgår av tab R. På det hela taget skiljer sig ej heller åldersfördelningen i någon mera väsentlig grad från densamma inom hela fattigvårdsklientelet (jfr tab. E).

Antalet personer i de familjer som åtnjutit hemunderstöd utgjorde 233 200. Efterföljande tablå visar det beräknade antalet hemunderstödda vuxna män och kvinnor samt barn, totalt och i procent av samtliga understödda personer. Tilläggs pensionärer och övriga understödstagare redovisas skilda åt, likaså har en uppdelning skett på städer och landsbygd.

Hemunderstöd	Antal personer med hemunderstöd				Antal personer med hemunderstöd i % av samtliga redovisade personer			
	Vuxna		Barn	Samtliga	Vuxna		Barn	Samtliga
	män	kvinnor			män	kv.		
1. Understödstagare med tilläggs-pension								
Landsbygden	8 700	12 200	4 400	25 900	61	69	84	68
Städerna	8 700	13 800	2 900	25 400	72	78	93	78
Hela riket	17 400	26 000	7 300	50 700	66	74	88	72
2. Övriga understödstagare								
Landsbygden	18 800	25 700	33 700	78 200	65	73	80	74
Städerna	26 400	34 600	43 300	104 300	81	86	90	86
Hela riket	45 200	60 300	77 000	182 500	74	80	86	81
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygden	27 500	37 900	38 100	103 500	64	72	81	72
Städerna	35 100	48 400	46 200	129 700	79	84	90	85
Hela riket	62 600	86 300	84 300	233 200	71	78	86	79

Understödetts varaktighet. På blanketten för fattigvårdsstatistiken efterfrågas det antal kalendermånader under vilka hemunderstöd av något slag utgått till de redovisade familjerna. Denna redovisningsmetod har valts för att på enklast möjliga sätt erhålla en ungefärlig uppfattning om hjälpens varaktighet.

Av tab. S framgår, hur understödsfallen fördelade sig efter antalet kalendermånader, under vilka hemunderstödet utgått, dels inom landsbygd och städer, dels bland tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare. Den ojämförligt vanligaste understödstiden var på landsbygden 12 månader och i städerna 1 månad.

Understödsfallen äro av två olika huvudtyper, dels varaktiga, dels sådana som representera mer tillfälliga hjälpbehov. Till den förra gruppen höra i verkligheten icke endast de fall i vilka hemunderstöd utgått under hela året, utan också, på grund av omsättningen inom klientelet, en del av de fall i vilka kortare understöd tid än 12 månader redovisats. Man kan uppskatta de varaktiga understödsfallen till något över $\frac{1}{3}$ av samtliga. Före folkpensionsreformen 1948 uppgick deras andel till åtskilligt över hälften av understödsfallen.

Tilläggs-pensionärerna hade en större andel av varaktiga understödsfall än övriga understödstagare. Skillnaderna mellan landsbygd och städer äro dock stora. Efter folkpensionsreformen har tilläggs-pensionärerna på landsbygden väsentligt längre understöd tid än de i städerna, medan motsatsen var fallet före 1948.

Skillnaden mellan olika familjetyper med avseende på den tid som hemunderstödet varat, framgår för olika kategorier av understödstagare av ovan-

	Antal kalendermånader, som hemunderstödet varat			
	Understödstagare med tilläggspension		Övriga understödstagare	
	Landsbygd	Städer	Landsbygd	Städer
Ensamma män utan barn	7·2	4·5	5·7	3·6
» » med »	8·5	9·0	6·8	4·7
» kvinnor utan barn	7·3	5·1	7·8	6·7
» » med »	8·2	7·8	7·8	6·4
Gifta par utan barn	7·7	6·2	6·9	4·7
» » med »	8·8	8·6	5·5	4·8
Ensamma barn	—	—	6·7	6·5

stående tablå, där hemunderstödet genomsnittliga varaktighet redovisats. Bland tilläggspensionärerna äro skillnaderna i fördelningen efter understödstiden mellan de olika familjetyperna rätt olika i landskommuner och i städer. I båda fallen ha dock gifta par med barn den längsta understödstiden. Stora skillnader i understödsperioderna föreligga också mellan olika familjetyper bland de understödsfall som icke åtnjutit tilläggspension. Ensamma kvinnor ha i genomsnitt längre understödstitid än ensamma män och gifta par.

Tab. S. Familjer med hemunderstöd, fördelade efter antalet kalendermånader, under vilka dylik hjälp utgått

Representativa undersökningen

	Antal understödsfall ($\frac{1}{6}$)	därav, i %, med hemunderstöd under . . . . kalendermånader							Medeltal understöds-månader
		1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12	
1. Understödstagare med tilläggspension									
Landsbygden	3 121	18·3	14·1	7·0	7·4	3·2	3·3	46·7	7·5
Städerna	3 516	29·1	18·5	10·0	8·8	5·5	5·4	22·7	5·5
Hela riket	6 637	24·0	16·4	8·6	8·2	4·4	4·4	34·0	6·5
2. Övriga understödstagare									
Landsbygden	6 212	22·8	17·0	8·9	6·6	4·1	2·6	38·0	6·6
Städerna	8 896	27·9	23·6	11·9	7·6	5·2	4·7	19·1	5·1
Hela riket	15 108	25·8	20·9	10·7	7·2	4·8	3·8	26·8	5·7
3. Samtliga understödstagare									
Landsbygden	9 333	21·3	16·0	8·2	6·9	3·8	2·8	41·0	6·9
Städerna	12 412	28·2	22·1	11·4	8·0	5·3	4·9	20·1	5·2
Hela riket	21 745	25·2	19·5	10·0	7·5	4·7	4·0	29·1	5·9

Antalet kalendermånader, under vilka hemunderstöd utgått, utgjorde, såsom framgår av tab. S, för samtliga understödsfall i genomsnitt 5·9. För tilläggspensionärer uppgick motsvarande medeltal till 6·5 och för övriga understödstagare till 5·7.

Tab. T. Hemunderstödetts värde i kronor per understödsmånad för olika familjetyper¹ och olika kategorier av understödstagare

Representativa undersökningen

	Tilläggs pensionärer				Övriga understödstagare				Samtliga understödstagare			
	Ensam man	Ensam kvinna	Gifta par	Samtliga	Ensam man	Ensam kvinna	Gifta par	Samtliga	Ensam man	Ensam kvinna	Gifta par	Samtliga
1. Familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott												
Landsbygden . . .	.	(100)	111	109	.	87	137	97	.	88	117	102
Städerna	.	(94)	158	144	.	165	181	167	.	159	166	161
Hela riket	.	97	181	124	.	139	162	143	.	136	141	137
2. Andra familjer												
Landsbygden . . .	33	26	47	34	55	53	100	72	45	43	84	59
Städerna	67	53	80	64	123	126	176	143	105	102	150	118
Hela riket	47	39	61	48	92	91	136	108	75	73	114	88
3. Samtl. familjer												
Landsbygden . . .	34	29	63	42	56	58	101	74	46	48	88	63
Städerna	67	55	99	73	123	135	177	147	105	113	152	124
Hela riket	47	42	79	56	92	101	137	112	75	83	117	94

Understödetts värde. Hemunderstödetts totala värde uppges för år 1951 till 20·3 milj. kr (18·1 år 1950) på landsbygden och 40·2 milj. kr (36·4) i städerna eller tillhoppa 60·5 milj. kr (54·5).

Det genomsnittliga värdet per person och understödsmånad av allt redovisat hemunderstöd uppgick i landskommunerna till 63 kr, i städerna till 124 kr och i riket i dess helhet till 94 kr. För landsbygden har detta medelbelopp stigit med 11 % sedan år 1950, för städerna med 6 %, men fortfarande är skillnaden mycket stor. Framhållas må dock att i de redovisade understödsbeloppen ingår det uppskattade värdet av naturaförmåner. Ofta nog torde dessa förmåner ha värderats ganska lågt, särskilt på landsbygden. Bl. a. av denna orsak äro de redovisade understödsbeloppen på landsbygden och i städerna icke fullt jämförbara.

I tab. T (som grundar sig på det representativa materialet) har understödsbeloppens storlek i genomsnitt per understödsmånad för olika familjetyper beräknats, dels inom olika kategorier av understödstagare, dels inom landsbygd och städer. De tidigare särredovisade två kategorierna av understödstagare, tilläggs pensionärer och övriga understödstagare, ha i denna tabell vardera uppdelats på två, allteftersom särskilt barnbidrag eller bidragsförskott utgått till familjerna eller icke.

¹ Ensamma barn ha icke särredovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet för att man på grundval av den representativa undersökningen skall kunna draga några slutsatser om denna familjetyp

De lägsta hemunderstöden uppvisa tilläggs pensionärerna och lägst bland dessa äro understöden bland understödstagare utan särskilt barnbidrag eller bidragsförskott (i medeltal 48 kr per månad). De genomsnittliga understödsbeloppen äro för denna kategori av understödstagare väsentligt lägre än för övriga. Den relativt fåtaliga gruppen av pensionärsfamiljer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott skiljer sig oväsentligt från övriga familjer i sin understödsstandard. I kompletterande hjälp från fattigvården har till denna grupp utgått i genomsnitt 124 kr per månad. Något högre belopp (143 kr) har utgått till övriga understödstagare med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott och 108 kr per månad till dem som icke erhållit dylikt bidrag.

För olika familjetyper däremot ligga understöden på rätt olika nivå. Äkta makar ha i genomsnitt fått något högre understödsbelopp, beroende på den merendels större försörjningsbördan.

Stora skillnader i understödstilldelningen råda mellan landsbygd och städer. Det genomsnittliga beloppet per månad var för samtliga familjer 63 resp. 124 kr. Inom olika familjetyper och olika kategorier av understödstagare var understödet genomgående ungefär dubbelt så stort i städerna som inom landskommunerna.

Hemunderstödet storlek är givetvis starkt skiftande från fall till fall, vilket ju ligger i fattigvårdens natur av fri behovsprövning.

Man måste observera, att de i tab. T anförda genomsnittliga understödsbeloppen icke utgöra något exakt mått på vad de hemunderstödda ha att leva av per månad; hemunderstödet utgör i många fall endast ett tillskott till familjernas övriga inkomster. Detta gäller i främsta rummet dem som uppbära tilläggs pension, särskilt barnbidrag eller bidragsförskott, men också åtskilliga bland de övriga understödstagarna åtnjuta penning- eller naturainkomster av olika slag. Ej så få äga egen stuga eller annan fastighet och torde sålunda ha ganska små utgifter för bostad; så är även förhållandet med dem som bo hos anhöriga eller i bostäder upplåtna av arbetsgivare.

VII. Vård på sjukvårdsanstalt

Antal vårdtagare m. m. Antalet personer, för vilka fattigvårdsstyrelserna under år 1951 helt eller delvis bekostade en längre eller kortare tids vistelse på sjukvårdsanstalter, uppgick till ca 40 700. Deras fördelning på män, kvinnor och barn samt olika lokala områden framgår av efterföljande tablå.

Riksområden	Vårdtagare				Ökning (+) el. minskning (-) sedan 1950	
	Antal	därav, i %			Antal	%
		män	kvinnor	barn		
<i>Landsbygden</i>	21 200	50·7	43·8	5·5	- 1 210	- 5·4
Mälardalen	3 465	51·8	45·3	2·9	- 265	- 7·1
Östra Götaland	3 420	49·0	45·9	5·1	- 360	- 9·5
Skåne, Blekinge och Halland	2 785	50·8	44·0	5·2	+ 60	+ 2·2
Bohuslän och Vänerlän	3 380	50·0	45·8	4·2	- 380	- 10·2
Dalarna och Nedre Norrland	5 640	52·6	41·2	6·2	- 210	- 3·6
Övre Norrland	2 560	48·0	41·8	10·2	- 55	- 2·1
<i>Städerna</i>	19 495	49·0	42·9	8·1	- 850	- 4·2
Stockholm	6 485	48·8	41·8	9·4	- 395	- 5·7
Göteborg	2 425	54·8	39·0	6·2	- 75	- 3·0
Malmö	975	54·4	33·8	11·8	+ 20	+ 2·1
Övriga städer över 30 000 inv.	3 280	50·2	40·8	9·0	- 20	- 0·6
Städer under 30 000 inv.	6 330	45·5	48·0	6·5	- 380	- 5·7
<i>Hela riket</i>	40 695	49·9	43·4	6·7	- 2 060	- 4·8

Sedan år 1950 har antalet av fattigvården understödda vårdtagare på sjukvårdsanstalt nedgått med 2 060 eller 5 %.

De manliga vårdtagarna voro något fler än de kvinnliga (50 mot 43 %). Detta gäller såväl landsbygd som städer. Andelen barn uppgick till 7 % men varierade högst avsevärt. Högst var den i Malmö (12 %).

De familjer som erhållit fattigvårdsstyrelsernas hjälp för vård av någon familjemedlem på sjukvårdsanstalt fördela sig på familjetyper såsom framgår av följande tablå, vilken grundar sig på den representativa undersökningen.

Vård på sjukvårdsanstalt	Antal understödsfall (¹ / ₆)	därav, i %, tillhörande familjetyper							
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn	
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
<i>1. Understöddstagare med tilläggs pension</i>									
Landsbygden	1 728	42·0	0·2	35·0	1·8	13·7	7·3	—	
Städerna	946	42·2	—	43·9	1·3	9·3	3·3	—	
Hela riket	2 674	42·0	0·1	38·2	1·6	12·2	5·9	—	
<i>2. Övriga understöddstagare</i>									
Landsbygden	2 439	32·2	0·4	22·8	4·1	15·3	24·8	0·4	
Städerna	1 740	34·8	0·3	22·4	8·4	10·8	22·5	0·8	
Hela riket	4 179	33·3	0·4	22·6	5·9	13·4	23·8	0·6	
<i>3. Samtliga understöddstagare</i>									
Landsbygden	4 167	36·3	0·3	27·9	3·2	14·6	17·5	0·2	
Städerna	2 636	37·4	0·2	30·0	5·9	10·2	15·8	0·5	
Hela riket	6 853	36·7	0·3	28·7	4·2	12·9	16·8	0·4	

Antalet redovisade understödsfall är, om summan multipliceras med fem, ungefär 6 000 mindre än antalet vårdtagare i föregående tablå. Detta beror

på att två eller flera personer tillhörande samma familj under året kan ha varit intagna på sjukvårdsanstalt. Den i tablån återgivna fördelningen efter familjetyp skiljer sig från motsvarande fördelning av samtliga understödsfall (jfr tab. B), främst därigenom att andelen ensamman som lämnats sjukvård är större än denna familjetyps andel av hela understöds klientelet (37 resp. 25 %). Däremot äro ensamman kvinnor och gifta par relativt sett färre, i synnerhet gäller detta familjer med barn. Andelen barn bland vårdtagarna är blott $\frac{1}{5}$ av barnens andel av samtliga understödstagare. Detta tycks tyda på att det framförallt är föräldrarnas sjukvård, som föranlett barnfamiljerna att anlita fattigvården.

Fördelningen av vårdfallen på sjukvårdsanstalterna efter huvudpersonens ålder framgår av efterföljande sammanställning, grundad på den representativa undersökningen. Denna åldersfördelning torde i stora drag överensstämma med de egentliga vårdtagarnas.

Vård på sjukvårdsanstalt	Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	därav antal fall, i %, där försörjaren var i åldern						
		-16 år	16-30 år	30-40 år	40-50 år	50-60 år	60-67 år	67- år
1. Understödstagare med tilläggspension								
Landsbygden	1 728	—	11·7	13·3	19·9	18·3	13·4	23·4
Städerna	946	—	15·0	15·8	16·2	17·5	11·6	23·9
Hela riket	2 674	—	12·9	14·2	18·5	18·1	12·7	28·6
2. Övriga understödstagare								
Landsbygden	2 439	0·4	19·7	18·9	18·9	19·6	10·1	12·4
Städerna	1 740	0·8	29·0	24·9	19·7	14·8	7·1	3·7
Hela riket	4 179	0·5	23·6	21·4	19·2	17·6	8·9	8·8
3. Samtliga understödstagare								
Landsbygden	4 167	0·2	16·4	16·5	19·3	19·1	11·5	17·0
Städerna	2 686	0·5	24·0	21·7	18·5	15·8	8·7	10·8
Hela riket	6 853	0·3	19·4	18·6	18·9	17·8	10·4	14·6

Det utmärkande för åldersfördelningen bland vårdfallen på här ifrågavarande anstalter är, att de arbetsföra åldrarna äro väsentligt talrikare representerade än inom hela understöds klientelet (jfr tab. E). Aldrarna under 60 år omfatta sålunda ca 75 % av vårdfallen mot ungefär 64 % av samtliga understödsfall. Dessa skiljaktigheter gälla såväl landsbygd som städer. Särskilt bland tilläggspensionärerna skiljer sig åldersfördelningen bland vårdfallen på sjukvårdsanstalterna starkt från densamma inom pensionärsgruppen bland samtliga understödsfall. Aldrarna under 60 år voro, relativt sett, väsentligt talrikare i förra fallet (64 %) än i det senare (35 %). Bland övriga understödstagare äro skillnaderna betydligt mindre.

Antal vård dagar och vårdens värde. Enligt tab. U, som grundar sig på det representativa materialet, utgjorde den genomsnittliga vårdtiden för

Tab. U. Vårdtagare på sjukvårdsanstalt, fördelade efter vårdtiden
Representativa undersökningen

	Ensamma vårdtagare						Två el. flera vårdtagare ¹		Samtliga vårdtagare	
	Antal (¹ / ₃)	därav, i %, med en vårdtid av . . . . dagar					Medeltal vård- dagar	An- tal (¹ / ₃)	Medeltal vård- dagar	Medeltal vård- dagar
		1- 89	90- 179	180- 269	270- 359	360 o. där- över				
1. Understödstagare med tilläggs- pension										
Landsbygden	1 717	28.1	6.8	6.2	3.8	55.6	244	24	68	241
Städerna	1 221	39.9	6.2	5.4	2.6	45.9	205	34	77	202
Hela riket	2 938	33.0	6.6	5.9	3.0	51.5	228	58	74	225
2. Övriga understödstagare										
Landsbygden	2 393	55.0	12.0	6.1	3.0	23.9	142	106	64	189
Städerna	2 471	77.5	9.7	5.2	2.2	5.4	70	173	40	68
Hela riket	4 864	66.5	10.8	5.6	2.6	14.5	106	279	49	103
3. Samtliga understödstagare										
Landsbygden	4 110	43.7	9.9	6.2	3.1	37.1	185	130	65	181
Städerna	3 692	65.1	8.5	5.3	2.3	18.8	115	207	46	111
Hela riket	7 802	53.8	9.2	5.7	2.8	28.5	152	337	53	147

samtliga på sjukvårdsanstalt intagna understödstagare 147 dagar (på landsbygden 181 dagar, i städerna 111 dagar).

Understöds klientelet på sjukvårdsanstalterna är mycket ojämnt fördelat ifråga om vårdtiden. Vårdtagarna kunna liksom de hemunderstödda (se kap. VI), i stort sett uppdelas på två typer, å ena sidan tillfälliga och å den andra varaktiga vårdfall. Inemot $\frac{1}{3}$ av samtliga understödstagare hade visats på sjukvårdsanstalterna praktiskt taget hela året, medan drygt hälften hade erhållit sådan vård under kortare tid än tre månader. Mellan tilläggs-pensionärer och övriga vårdtagare på sjukvårdsanstalterna förefinns en väsentlig skillnad i avseende på vårdtiden. I förra fallet spela givetvis ålder-domssjukdomar, kroniska kroppssjukdomar o. dyl. en stor roll som orsak till sjukhusvistelsen, vilket gör att varaktig vård blir förhärskande. Inom den andra kategorien av vårdtagare överväga synbarligen akuta sjukdomsfall, vilka föranleda endast en kortare sjukhusvistelse. Genomsnittliga vårdtiden var bland övriga vårdtagare 103 dagar, bland tilläggs-pensionärerna däremot drygt två gånger så lång (225 dagar). I städerna synas de tillfälliga vårdtagarna i båda fallen på det hela taget vara betydligt talrikare, relativt sett, än på landsbygden.

Det totala värdet av den vård som understödstagarna under år 1951 erhållit på sjukvårdsanstalt uppgår till 18.3 milj. kr, vilket är en ökning med 1.8 milj. eller 11 % sedan föregående år. Av denna summa kommo 10.7 milj. kr på landsbygden och 7.6 milj. kr på städerna.

¹ Tillhörande samma familj

Tab. V. Antal understödsfall med »annan hjälp» inom olika familjetyper samt understödets genomsnittliga värde

Representativa undersökningen

»Annan hjälp»	Antal understödsfall (1/6)	därav, i %, tillhörande familjetyper						Hjälpens värde per understödsfall o. år, kr ¹	
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende			ensamma barn
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
Enbart »annan hjälp»									
1. Understödstagare med tilläggspension									
Landsbygden	391	34.8	0.8	29.4	2.5	18.9	14.1	—	188
Städerna	378	33.1	—	49.7	0.5	16.2	0.5	—	135
Hela riket	769	33.7	0.4	39.4	1.6	17.5	7.4	—	163
2. Övriga understödstagare									
Landsbygden	1 162	28.0	1.4	24.6	5.1	12.8	27.2	0.9	217
Städerna	592	38.9	0.8	21.6	6.6	8.5	22.8	0.8	175
Hela riket	1 754	31.6	1.2	28.6	5.6	11.4	25.7	0.9	204
3. Samtliga understödstagare									
Landsbygden	1 553	29.6	1.2	25.8	4.5	14.4	23.9	0.6	210
Städerna	970	36.6	0.5	32.6	4.2	11.5	14.1	0.5	159
Hela riket	2 523	32.3	1.0	28.4	4.4	18.2	20.1	0.6	191
»Annan hjälp» i kombination med hemunderstöd el. anstaltsvård									
1. Understödstagare med tilläggspension									
Landsbygden	801	26.6	0.4	36.3	2.9	24.1	9.7	—	157
Städerna	541	29.2	0.2	37.9	2.4	19.8	10.5	—	118
Hela riket	1 342	27.6	0.3	37.0	2.7	22.4	10.6	—	148
2. Övriga understödstagare									
Landsbygden	1 271	22.2	0.6	22.1	8.9	13.8	32.2	0.2	205
Städerna	1 117	29.9	0.8	17.7	10.2	10.0	31.4	—	158
Hela riket	2 388	25.8	0.7	20.0	9.5	12.0	31.9	0.1	186
3. Samtliga understödstagare									
Landsbygden	2 072	23.9	0.5	27.6	6.6	17.8	23.5	0.1	187
Städerna	1 658	29.7	0.6	24.2	7.7	13.2	24.6	—	144
Hela riket	3 730	26.5	0.5	26.1	7.1	15.7	24.0	0.1	170

Kostnaderna äro i allmänhet beräknade med utgångspunkt från de låga avgifter som fattigvårdsstyrelserna erlægga till länslasarett och andra allmänna sjukvårdsinrättningar. Den genomsnittliga vårdkostnaden per dag uppgick till 3.05 kr år 1951 mot 2.62 kr år 1950.

VIII. »Annan hjälp»

Antal understödsfall m. m. Antalet understödsfall, vilka under år 1951 åtnjutit »annan hjälp» (utackordering, utrustning för intagning på anstalt,

¹ Utom Stockholms stad

resor osv.), utgjorde inalles 31 300, varav inemot 18 100 i landskommunerna och 13 200 i städerna. I förhållande till föregående år har antalet understödsfall minskat i hela riket med ungefär 600 eller 2 %.

Hur ifrågavarande understödsfall fördela sig på olika familjetyper enligt den representativa undersökningen framgår av tab. V.

Några mer betydande olikheter gentemot fördelningen av samtliga understödsfall efter familjetyp (jfr tab. B) förekomma ej. Ensamma kvinnor äro dock något underrepresenterade och ensamma män i motsvarande grad överrepresenterade bland familjer, som erhållit »annan hjälp».

Understödet värde. Hela värdet av det understöd som redovisats under rubriken » annan hjälp» uppgick på landsbygden till 3·6 milj. kr och i städerna till 2·0 milj. kr, tillhopa 5·6 milj. kr. De genomsnittliga beloppen per understödsfall framgår av tab. V.

Genomsnittsbeloppen äro högre på landsbygden än i städerna, sannolikt emedan på landsbygden hjälpen bestått i utackordering i enskilt hem betydligt oftare än vad fallet varit i städerna. Genomsnittsvärdet av hjälpen uppgår till 191 kr, när den ej varit kombinerad med andra hjälpformer, men sjunker till 170 kr, då den erhållits i kombination med hemunderstöd eller anstaltsvård, vilket jämfört med föregående år innebär en ökning med 5 resp. 18 %.

IX. Understödet rättsliga form och totala värde

Redovisningen till fattigvårdsstatistiken omfattar samtliga familjer och ensamma personer, som för uppehälle och vård åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna enligt fattigvårdslagen, enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. eller ur fonder och donationer under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning.

Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form. Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form år 1951 redovisas här nedan i sammandrag i absoluta och relativa tal:

	Absoluta tal				Procenttal			
	Landsbygden	Städerna	Hela riket		Landsbygden	Städerna	Hela riket	
			1951	1950			1951	1950
Antal understödsfall, i vilka utgått:								
endast egentligt fattigvårdsunderstöd	64 256	69 897	134 153	134 402	91·1	90·5	90·8	91·1
endast kommunalt pensionstillskott	3 947	4 051	7 998	7 670	5·6	5·2	5·4	5·2
endast understöd ur fond el. donation	1 018	2 225	3 243	3 278	1·4	2·9	2·2	2·2
fattigvård o. kommunalt pensionstillskott o. dyl.	890	375	1 205	1 110	1·2	0·5	0·8	0·8
fattigvård o. understöd ur fond etc.	483	705	1 188	1 065	0·7	0·9	0·8	0·7
Summa understödsfall	70 584	77 253	147 837	147 525	100·0	100·0	100·0	100·0

Tab. X. Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form inom olika familjetyper
Representativa undersökningen

Understödet rättsliga form	Antal familjer av nedanstående typ							Samtliga familjer
	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Gifva par el. samboende		Ensamma barn	
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
1. Understödsdagare m. tilläggspension								
<i>Landsbygden</i>								
Samtliga understödsfall (1/3)	1 481	17	2 022	107	1 006	389	—	5 022
Därav, i %, med:								
enbart egentlig fattigvård	88.1	100.0	81.9	94.4	83.4	93.8	—	85.3
> kommunalt pensionstillskott	8.8	—	13.0	1.9	10.2	3.8	—	10.0
> understöd ur donation	1.4	—	2.0	2.8	2.3	1.0	—	1.8
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1.4	—	2.0	—	2.8	1.6	—	1.9
fattigvård o. understöd ur donation	0.8	—	1.1	0.9	1.3	0.3	—	1.0
<i>Städerna</i>								
Samtliga understödsfall (1/3)	1 258	5	2 283	93	864	277	—	4 780
Därav, i %, med:								
enbart egentlig fattigvård	81.7	60.0	67.8	83.9	74.4	87.8	—	73.9
> kommunalt pensionstillskott	14.5	40.0	17.1	9.7	17.6	9.8	—	16.0
> understöd ur donation	2.2	—	11.0	—	4.5	0.7	—	6.7
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.6	—	1.8	4.3	1.5	0.4	—	1.1
fattigvård o. understöd ur donation	1.0	—	3.3	2.1	2.0	1.8	—	2.3
<i>Hela riket</i>								
Samtliga understödsfall (1/3)	2 739	22	4 305	200	1 870	666	—	9 802
Därav, i %, med:								
enbart egentlig fattigvård	85.1	90.9	74.1	89.5	79.3	91.1	—	79.7
> kommunalt pensionstillskott	11.1	9.1	15.2	5.5	13.6	6.0	—	12.9
> understöd ur donation	1.8	—	6.8	1.5	3.3	0.9	—	4.2
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1.0	—	1.6	2.0	2.2	1.1	—	1.5
fattigvård o. understöd ur donation	1.0	—	2.3	1.5	1.6	0.9	—	1.7
2. Övriga understödsdagare								
<i>Landsbygden</i>								
Samtliga understödsfall (1/3)	1 967	66	2 400	913	1 207	2 499	24	9 076
Därav, i %, med:								
enbart egentlig fattigvård	95.2	95.5	88.9	98.4	90.4	98.9	95.8	94.2
> kommunalt pensionstillskott	2.4	—	6.2	0.6	6.0	0.1	—	3.1
> understöd ur donation	1.3	1.5	3.0	0.6	1.5	0.5	4.2	1.5
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.8	—	0.8	0.1	1.0	0.1	—	0.5
fattigvård o. understöd ur donation	0.3	3.0	1.1	0.3	1.1	0.4	—	0.7
<i>Städerna</i>								
Samtliga understödsfall (1/3)	2 586	64	2 434	1 699	902	2 968	22	10 675
Därav, i %, med:								
enbart egentlig fattigvård	98.7	96.8	95.3	97.7	98.3	98.7	27.3	97.6
> kommunalt pensionstillskott	0.6	1.6	0.9	0.4	0.2	0.2	72.7	0.6
> understöd ur donation	0.3	—	2.6	0.9	0.6	0.6	—	1.0
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.3	—	0.1	0.1	0.2	0.2	—	0.2
fattigvård o. understöd ur donation	0.1	1.6	1.1	0.9	0.7	0.3	—	0.6
<i>Hela riket</i>								
Samtliga understödsfall (1/3)	4 553	130	4 834	2 612	2 109	5 467	46	19 751
Därav, i %, med:								
enbart egentlig fattigvård	97.2	96.1	92.1	97.9	93.8	98.8	63.0	96.1
> kommunalt pensionstillskott	1.4	0.8	3.5	0.5	3.5	0.2	34.8	1.8
> understöd ur donation	0.7	0.8	2.3	0.8	1.1	0.6	2.2	1.2
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.5	—	0.5	0.1	0.7	0.1	—	0.3
fattigvård o. understöd ur donation	0.2	2.3	1.1	0.7	0.9	0.3	—	0.6

Egentligt fattigvårdsunderstöd hade under år 1951 utgått i sammanlagt 136 500 fall, varav 65 500 på landsbygden och 71 000 i städerna. Dessa tal motsvara 92 % resp. 93 % och 92 % av antalet understödsfall över huvud. Fattigvårdsunderstöd enbart hade på landsbygden och i städerna utgått till ca 91 % av de understödda familjerna.

Understöd enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. utgöras av kommunala pensionstillskott i egentlig mening, vidare kommunala tillskott till särskilt barnbidrag eller bidragsförskott samt kommunala sjukvårdsbidrag. Sådana understöd hade under år 1951 utgått enbart eller tillsammans med egentlig fattigvård till 9 200 familjer, vilket motsvarade 6 % av samtliga understödsfall. På landsbygden kommo 4 800 fall och på städerna 4 400, motsvarande ca 7 resp. 6 % av hela antalet familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. Under år 1951 har antalet understödsfall med pensionstillskott ökat med ca 400 eller 5 %.

De understöd som fattigvårdsstyrelserna utdelat ur fonder och donationer torde vara ofullständigt redovisade; siffrorna äro därför i allmänhet för låga. Så t. ex. föreligga för Stockholms del inga uppgifter angående dylika understöd.

Enligt de föreliggande uppgifterna hade under år 1951 4 400 familjer uppburit understöd ur fonder och donationer, som fattigvårdsstyrelserna förvaltad. I städerna fingo ungefär 2 900 familjer dylikt understöd, på landsbygden ca 1 500. Dessa tal, vilka måste betraktas som minimisiffror, motsvara ungefär 4 % resp. 2 % av hela antalet redovisade understödsfall.

På grundval av det representativa materialet meddelas i tab. X den procentuella fördelningen av understödsfallen efter understödets rättsliga form inom olika familjetyper och inom skilda kategorier av understödstagare. Flertalet av de understöd som utgått enligt lagen om kommunala pensionstillskott ha haft formen av kommunala tillskott till folkpension. Av samtliga understödsfall med tilläggspension hade drygt 14 % uppburit kommunala pensionstillskott, på landsbygden 12 % och i städerna 17 %. Bland övriga understödstagare hade ca 2 % av understödsfallen åtnjutit understöd enligt pensionstillskottslagen. I flertalet av dessa fall ha understöden haft formen av kommunala sjukvårdsbidrag. Den största andelen understödsfall, i vilka hjälp utgått enligt lagen om kommunala pensionstillskott — liksom även ur fonder och donationer under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning — redovisas för familjer utan barn. Talrikast förekomma dylika understöd bland ensamma kvinnor utan barn.

Understödet totala värde. I det föregående ha särskilda uppgifter meddelats angående värdet av den hjälp som lämnats i form av vård på sjukvårdsanstalt eller i form av hemunderstöd eller »annan hjälp». En sammanfattning härav lämnas i efterföljande tablå.

<i>Vårdens värde i milj. kr</i>	Vård på sjukvårdsanstalt	Hemunderstöd	»Annan hjälp»	Tillhopa
Landsbygden	10·7	20·3	3·6	34·6
Städerna	7·6	40·2	2·0	49·8
Hela riket 1951	18·3	60·5	5·6	84·4
1950	16·5	54·5	5·2	76·2
<i>Vårdens värde i %</i>				
Landsbygden	30·9	58·7	10·4	100·0
Städerna	15·3	80·7	4·0	100·0
Hela riket 1951	21·7	71·7	6·6	100·0
1950	21·7	71·4	6·9	100·0

Vårdens värde redovisas brutto, dvs. utan avdrag för ersättning, som kommunerna erhållit för lämnad vård antingen från vårdtagaren själv (t. ex. i form av folkpension, som kommunen uppburit) eller från annat håll (t. ex. från landstinget eller från andra kommuner).

Totala värdet av de understöd som fattigvårdsstyrelserna utgivit under år 1951 uppgick till 84·4 milj. kr. Sedan 1950 har en ökning av det allmännas kostnader för fattigvården ägt rum med i runt tal 8·2 milj. kr eller 11 %. Kostnadsstegringen sammanhänger väsentligen med ökade utgifter för hemunderstöden.

Tab. Y, som grundar sig på den representativa undersökningen, visar, hur värdet av det understöd fattigvårdsstyrelserna lämnat fördelade sig efter såväl understödets rättsliga form som dess beskaffenhet.

Tab. Y. AV fattigvårdsstyrelserna meddelat understöd, fördelat efter understödets rättsliga form och dess beskaffenhet
Representativa undersökningen

Understödet rättsliga form	Understödet uppsgivna värde i tusental kr (¹ / ₁₀)			
	Vård på sjukvårdsanstalt	Hemunderstöd	»Annan hjälp»	Samtliga understödsformer
<i>Landsbygden</i>				
Enbart egentlig fattigvård	2 142·7	3 831·3	685·8	6 659·8
» kommunalt pensionstillskott	1·6	147·7	10·9	160·2
» understöd ur donation	1·4	4·4	4·0	9·8
Fattigvård o. komm. pensionstillskott	4·5	49·1	6·5	60·1
Fattigvård o. understöd ur donation	2·0	25·3	4·9	32·2
Tillhopa	2 152·2	4 057·8	712·1	6 922·1
<i>Städerna</i>				
Enbart egentlig fattigvård	1 475·2	7 625·5	361·4	9 462·1
» kommunalt pensionstillskott	31·5	267·7	36·7	335·9
» understöd ur donation	1·6	40·3	4·3	46·2
Fattigvård o. komm. pensionstillskott	1·5	32·4	4·2	38·1
Fattigvård o. understöd ur donation	4·6	71·7	5·5	81·8
Tillhopa	1 514·4	8 037·6	412·1	9 964·1
<i>Hela riket</i>				
Enbart egentlig fattigvård	3 617·9	11 456·8	1 047·2	16 121·9
» kommunalt pensionstillskott	33·1	415·4	47·6	496·1
» understöd ur donation	3·0	44·7	8·3	56·0
Fattigvård o. komm. pensionstillskott	6·0	81·5	10·7	98·2
Fattigvård o. understöd ur donation	6·6	97·0	10·4	114·0
Tillhopa	3 666·6	12 095·4	1 124·2	16 886·2

TABELLER

Tab. 1. Antal understödsfall med fördelning efter familjetyper samt antal

L ä n	Hela antalet understödsfall	Därav tillhörande familjetyper						Antal vuxna		Antal barn		
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		män	kvinnor	hemmarvarande ¹	ombäudertagna av barnavårdsnämnden	
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn					
<i>Landsbygden</i>												
Stockholms län	3 996	911	30	1 170	303	700	877	5	2 518	3 050	2 514	100
Uppsala	1 649	380	8	641	91	309	219	1	916	1 260	677	7
Södermanlands	2 190	511	5	792	139	435	305	3	1 256	1 671	1 029	33
Östergötlands	3 364	794	11	1 195	181	697	481	5	1 983	2 554	1 551	33
Jönköpings	1 466	423	13	570	92	178	188	2	802	1 028	641	12
Kronobergs	1 709	459	18	599	114	229	284	6	990	1 226	877	16
Kalmar	3 219	857	18	999	203	581	558	3	2 014	2 341	1 815	42
Gotlands	499	139	5	122	51	67	114	1	325	354	375	14
Blekinge	2 661	554	11	879	171	472	572	2	1 609	2 094	1 746	37
Kristianstads	2 434	661	11	876	186	289	407	4	1 368	1 758	1 305	35
Malmöhus	2 452	649	18	955	157	365	306	2	1 338	1 783	1 125	27
Hallands	862	250	2	340	50	107	112	1	471	609	402	14
Göteborgs o. Bohus	1 728	497	6	626	115	222	262	—	987	1 225	771	11
Alvsborgs	2 501	710	21	876	177	297	417	3	1 445	1 767	1 311	40
Skaraborgs	1 928	513	9	732	112	308	253	1	1 083	1 405	798	9
Värmlands	3 963	926	17	1 334	306	624	751	5	2 318	3 015	2 251	35
Örebro	3 489	847	11	1 415	132	655	428	1	1 941	2 630	1 220	37
Västmanlands	2 121	468	9	782	136	352	369	5	1 198	1 639	1 182	12
Kopparbergs	4 137	1 047	19	1 333	331	604	801	2	2 471	3 069	2 486	80
Gävleborgs	5 444	1 331	16	1 625	419	954	1 095	4	3 396	4 093	3 416	95
Västernorrlands	6 636	1 504	42	2 059	519	1 129	1 374	9	4 049	5 081	4 283	129
Jämtlands	2 302	641	20	518	258	297	561	7	1 519	1 634	1 921	82
Västerbottens	3 453	815	38	812	301	399	1 086	2	2 338	2 598	3 671	104
Norrbottnens	6 331	1 425	54	1 337	497	787	2 223	8	4 489	4 844	8 438	58
S:a på landsbygden	70 534	17 312	412	22 587	5 041	11 057	14 043	82	42 824	52 728	45 805	1 062
<i>Städerna</i>												
Stockholms stad	23 819	6 550	93	7 143	3 250	2 394	4 306	83	13 343	17 093	13 389	840
Stockholms län	3 204	581	9	958	375	457	821	3	1 868	2 611	2 127	92
Uppsala	1 544	327	8	440	208	190	371	—	896	1 209	1 164	64
Södermanlands	2 372	505	6	796	227	254	583	1	1 348	1 860	1 672	75
Östergötlands	3 979	880	20	1 231	432	530	886	—	2 316	3 079	2 634	210
Jönköpings	1 923	456	6	673	178	208	400	2	1 070	1 459	1 263	45
Kronobergs	432	106	1	137	34	49	105	—	261	325	333	10
Kalmar	1 175	260	3	404	121	157	230	—	650	912	730	28
Gotlands	399	95	3	93	68	53	87	—	228	301	303	37
Blekinge	1 166	250	7	410	131	121	245	2	623	907	831	58
Kristianstads	686	179	5	179	61	70	191	1	445	501	533	47
Malmöhus	7 763	2 064	29	2 104	797	874	1 886	9	4 853	5 661	5 718	339
Hallands	988	226	5	327	78	90	211	1	532	706	666	17
Göteborgs o. Bohus	10 073	2 505	30	2 891	1 408	1 277	1 954	8	5 766	7 530	6 387	447
Alvsborgs	2 554	565	15	747	261	331	634	1	1 545	1 973	1 802	84
Skaraborgs	1 499	284	7	628	109	186	284	1	761	1 207	839	25
Värmlands	2 415	503	8	897	220	328	456	3	1 295	1 901	1 265	62
Örebro	2 062	458	13	699	169	263	458	2	1 192	1 589	1 431	117
Västmanlands	1 836	386	9	603	216	208	414	—	1 017	1 441	1 335	83
Kopparbergs	1 038	239	2	364	112	121	199	1	561	796	595	60
Gävleborgs	1 794	383	6	631	153	260	361	—	1 010	1 405	1 095	44
Västernorrlands	1 922	497	7	577	188	287	382	4	1 153	1 414	1 050	42
Jämtlands	398	131	1	101	39	36	90	—	258	266	291	3

¹ eller vårdade utom hemmet på fattigvårdens bekostnad

understödstagare med fördelning på vuxna män, kvinnor samt barn, länsvis

L ä n	Hela antalet understödsfall	Därav tillhörande familjetyper							Antal vuxna		Antal barn	
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		en-samma barn	män	kvinnor	hem-varande ¹	omhändertagna av barnavärdsnämnden
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn					
<i>Städerna (forts.).</i>												
Västerbottens län	694	178	3	174	63	83	193	—	457	513	547	16
Norrbottnens »	1 568	396	18	382	202	144	426	—	984	1 154	1 475	39
S:a i städerna därav	77 253	19 004	314	23 589	9 100	8 971	16 153	122	44 442	57 813	49 475	2 884
Göteborg	8 801	2 218	23	2 517	1 239	1 112	1 687	5	5 040	6 555	5 543	411
Malmö	4 237	1 119	19	1 039	500	491	1 068	1	2 697	3 098	3 147	180
Norrköping	2 545	576	10	764	274	331	590	—	1 507	1 959	1 720	160
Hälsingborg	1 457	479	5	281	139	154	395	4	1 033	969	1 233	77
Örebro	1 137	272	2	396	90	137	239	1	650	862	678	42
Uppsala	1 289	283	5	356	187	144	314	—	746	1 001	1 006	56
Västerås	633	162	3	161	118	62	127	—	354	468	500	44
Borås	946	195	8	240	128	93	281	1	577	742	866	38
Linköping	600	137	—	196	71	71	125	—	333	463	373	18
Eskilstuna	1 231	232	3	365	152	113	366	—	714	996	1 125	69
Gävle	955	187	2	359	98	119	190	—	498	766	615	31
Jönköping	717	199	1	218	78	72	148	1	420	516	519	18
Solna	940	61	1	300	136	144	298	—	504	878	638	25
Karlstad	913	162	1	381	77	121	171	—	455	750	435	20
Halmstad	504	113	4	176	47	46	118	—	281	387	393	12
Lund	779	153	2	353	46	68	157	—	380	624	529	23
Karlskoga	567	114	8	162	40	73	169	1	364	444	482	68
Karlskrona	601	129	7	192	62	70	140	1	346	464	471	27
Kalmar	437	119	—	120	55	63	80	—	262	318	285	14
Sandavall	461	144	1	125	50	65	75	1	285	315	257	13
Södertälje	687	188	3	211	65	86	133	1	410	495	397	27
Landskrona	664	140	2	219	62	87	153	1	382	521	432	34
<i>Landsgård o. städer</i>												
Stockholms stad	23 819	6 550	93	7 143	3 250	2 394	4 306	83	13 343	17 093	13 389	840
Stockholms län	7 200	1 492	39	2 128	678	1 157	1 698	8	4 386	5 661	4 641	192
Uppsala »	3 193	707	16	1 081	299	499	590	1	1 812	2 469	1 841	71
Södermanlands »	4 562	1 016	11	1 588	366	689	898	4	2 604	3 531	2 701	108
Östergötlands »	7 343	1 674	31	2 426	613	1 227	1 367	5	4 299	5 633	4 185	243
Jönköpings »	3 389	879	19	1 243	270	386	588	4	1 872	2 487	1 904	57
Kronobergs »	2 141	565	19	736	148	278	389	6	1 251	1 531	1 210	26
Kalmar »	4 394	1 117	21	1 403	324	788	788	3	2 664	3 253	2 545	70
Gotlands »	898	234	8	215	119	120	201	1	563	655	678	51
Blekinge »	3 827	804	18	1 289	302	593	817	4	2 232	3 001	2 577	95
Kristianstads »	3 120	840	16	1 055	247	359	598	5	1 813	2 259	1 838	82
Malmöhus »	10 215	2 713	47	3 059	954	1 239	2 192	11	6 191	7 444	6 843	366
Hallands »	1 800	476	7	667	128	197	323	2	1 003	1 315	1 068	31
Göteborgs o. Bohus »	11 801	3 002	36	3 517	1 523	1 499	2 216	8	6 753	8 755	7 158	458
Älvsborgs »	5 055	1 275	36	1 623	438	628	1 051	4	2 990	3 740	3 113	124
Skaraborgs »	3 427	797	16	1 360	221	494	537	2	1 844	2 612	1 637	34
Värmlands »	6 378	1 429	25	2 231	526	952	1 207	8	3 613	4 916	3 516	97
Örebro »	5 551	1 305	24	2 114	301	918	886	3	3 133	4 219	2 651	154
Västmanlands »	3 957	854	18	1 385	352	560	783	5	2 215	3 080	2 517	95
Kopparbergs »	5 175	1 286	21	1 697	443	725	1 000	3	3 032	3 865	3 081	140
Gävleborgs »	7 238	1 714	22	2 256	572	1 214	1 456	4	4 406	5 498	4 511	139
Västernorrlands »	8 558	2 001	49	2 636	707	1 416	1 736	13	5 202	6 495	5 393	171
Jämtlands »	2 700	772	21	619	297	333	651	7	1 777	1 900	2 212	85
Västerbottens »	4 147	993	41	986	364	482	1 279	2	2 795	3 111	4 218	120
Norrbottnens »	7 899	1 821	72	1 719	699	931	2 649	8	5 473	5 998	9 913	97
S:a för hela riket	147 787	36 316	726	46 176	14 141	20 028	30 196	204	87 266	110 541	95 280	3 946

Tab. 2. Antal understödstagare med tilläggs pension, antal barn i samt understödsfallens fördelning med avseende på

L ä n	Antal understödstagare med tilläggs-pension	Antal barn i understödda familjer med		Antal understödsfall, i vilka utgått					
		särskilt barn-bidrag	bi-drags-för-skott	enbart fattigv.-under-stöd	enbart kom-munalt pensions-tillskott	enbart under-stöd ur fond el. donation	fattigvård och kom-munalt pensions-tillskott	fattig-vård och under-stöd ur fond etc.	till-hopa
<i>Landsbygden</i>									
Stockholms län	1 403	173	71	3 860	37	55	26	18	3 996
Uppsala »	898	79	18	1 232	386	1	24	6	1 649
Södermanlands »	1 063	146	40	2 007	134	13	20	16	2 190
Östergötlands »	1 719	192	39	3 020	227	50	47	20	3 364
Jönköpings »	529	109	7	1 279	85	80	4	18	1 466
Kronobergs »	701	95	27	1 525	123	38	7	16	1 709
Kalmar »	1 072	261	42	3 143	35	22	7	12	3 219
Gotlands »	153	72	13	477	7	11	—	4	499
Blekinge »	1 052	263	64	2 657	1	—	1	2	2 661
Kristianstads »	992	152	53	2 327	45	36	12	14	2 484
Malmöhus »	1 093	132	45	2 094	212	97	31	18	2 452
Hallands »	338	57	5	776	18	60	4	4	862
Göteborgs o. Bohus »	765	88	28	1 633	47	21	12	15	1 728
Älvsborgs »	859	133	35	2 295	87	55	3	61	2 501
Skaraborgs »	677	114	25	1 720	69	86	5	48	1 928
Värmlands »	1 594	258	98	3 588	218	38	99	20	3 963
Örebro »	1 380	95	29	2 383	749	62	211	84	3 489
Västmanlands »	685	118	59	1 975	101	24	12	9	2 121
Kopparbergs »	1 192	194	136	3 621	369	59	59	29	4 187
Gävleborgs »	2 174	386	165	5 027	231	44	111	31	5 444
Västernorrlands »	3 465	595	261	6 017	440	78	89	12	6 636
Jämtlands »	970	230	153	2 143	93	39	7	20	2 302
Västerbottens »	1 241	674	147	3 238	137	49	23	6	3 453
Norrbottnens »	2 380	1 111	153	6 219	96	—	16	—	6 331
S:a på landsbygden	28 395	5 727	1 713	64 256	3 947	1 018	830	483	70 534
<i>Städerna</i>									
Stockholms stad . .	5 813	973	2 307	21 629	2 190	—	—	—	23 819
Stockholms län	1 131	104	219	3 177	15	3	9	—	3 204
Uppsala »	445	113	132	1 459	23	43	—	19	1 544
Södermanlands »	867	93	123	2 103	27	184	1	57	2 372
Östergötlands »	1 992	204	230	3 464	195	231	46	43	3 979
Jönköpings »	925	149	114	1 709	4	160	2	48	1 923
Kronobergs »	187	54	14	432	—	—	—	—	482
Kalmar »	434	68	64	1 166	1	7	—	1	1 175
Gotlands »	138	35	48	295	—	—	—	104	399
Blekinge »	595	137	83	1 115	5	18	—	28	1 166
Kristianstads »	222	44	16	675	4	—	7	—	686
Malmöhus »	2 746	218	738	6 348	771	525	61	58	7 763
Hallands »	429	52	41	796	—	104	—	38	933
Göteborgs o. Bohus »	3 924	830	1 280	9 593	341	8	127	4	10 073
Älvsborgs »	902	125	162	2 472	8	21	6	47	2 554
Skaraborgs »	727	87	61	1 228	104	68	64	35	1 490
Värmlands »	952	139	77	2 058	157	128	21	51	2 415
Örebro »	831	142	160	1 670	75	231	18	68	2 082
Västmanlands »	705	123	135	1 638	8	153	—	37	1 836
Kopparbergs »	358	55	74	854	19	149	1	15	1 033
Gävleborgs »	774	79	86	1 563	52	147	11	21	1 794
Västernorrlands »	869	155	120	1 809	36	45	1	31	1 922
Jämtlands »	124	22	37	398	—	—	—	—	393

understödda familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott
 understödets rättsliga form, länsvis

51

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
L ä n	Antal under- stöds- tagare med tilläggs- pension	Antal barn i under- stödda familjer med		Antal understödsfall, i vilka utgått					
		särskilt barn- bidrag	bi- drags- för- skott	enbart fattigv.- under- stöd	enbart kom- munalt pensions- tillskott	enbart under- stöd ur fond el. donation	fattigvård och kom- munalt pensions- tillskott	fattig- vård och under- stöd ur fond etc.	till- hoppa
<i>Städerna (forts.).</i>									
Västerbottens län	201	109	32	694	—	—	—	—	694
Norrbottens län	378	161	91	1 552	16	—	—	—	1 568
Så i städerna	26 669	4 271	6 444	69 897	4 051	2 225	375	705	77 258
däruv									
Göteborg	3 360	716	1 162	8 482	233	—	86	—	8 801
Malmö	1 164	20	470	3 804	433	—	—	—	4 237
Norrköping	1 362	107	152	2 063	192	206	46	38	2 545
Hälsingborg	511	85	156	1 073	149	190	40	5	1 457
Örebro	435	73	106	882	43	175	7	30	1 137
Uppsala	349	100	128	1 274	15	—	—	—	1 289
Västerås	203	46	92	630	3	—	—	—	633
Borås	237	52	77	925	—	—	—	21	946
Linköping	211	28	51	570	—	25	—	5	600
Eskilstuna	351	57	97	1 138	15	63	—	15	1 231
Gävle	389	55	62	798	20	128	—	9	955
Jönköping	328	42	54	671	—	43	—	1	717
Solna	351	36	98	936	—	1	3	—	940
Karlstad	450	37	15	625	152	95	1	40	913
Halmstad	242	27	41	442	—	43	—	19	504
Lund	461	33	40	454	1	272	1	51	779
Karlskoga	250	50	41	496	26	27	8	10	567
Karlskrona	265	48	48	578	—	18	—	5	601
Kalmar	169	29	49	437	—	—	—	—	437
Sundsvall	233	40	34	460	—	—	1	—	461
Södertälje	253	12	17	687	—	—	—	—	687
Landskrona	312	23	42	461	163	24	15	1	664
<i>Landsbygd o. städer</i>									
Stockholms stad	5 813	973	2 307	21 629	2 190	—	—	—	23 819
Stockholms län	2 534	277	290	7 037	52	58	35	18	7 200
Uppsala	1 343	192	150	2 691	409	44	24	25	3 193
Södermanlands	1 930	239	163	4 110	161	197	21	73	4 562
Östergötlands	3 711	396	269	6 484	422	281	93	63	7 343
Jönköpings	1 454	258	121	2 988	89	240	6	66	3 380
Kronobergs	888	149	41	1 957	123	38	7	16	2 141
Kalmar	1 506	329	106	4 309	36	29	7	13	4 394
Gotlands	291	107	61	772	7	11	—	108	898
Blekinge	1 647	400	147	3 772	6	18	1	30	3 827
Kristianstads	1 214	196	69	3 002	49	36	19	14	3 120
Malmöhus	3 839	350	783	8 442	983	622	92	76	10 215
Hallands	767	109	46	1 572	18	164	4	42	1 800
Göteborgs o. Bohus	4 689	918	1 308	11 226	388	29	139	19	11 801
Älvsborgs	1 761	258	197	4 767	95	76	9	108	5 055
Skaraborgs	1 404	201	86	2 948	173	154	69	83	3 427
Värmlands	2 546	397	175	5 646	375	166	120	71	6 378
Örebro	2 211	237	189	4 053	824	293	229	152	5 551
Västmanlands	1 390	241	194	3 613	109	177	12	46	3 957
Kopparbergs	1 550	249	210	4 475	388	208	60	44	5 175
Gävleborgs	2 948	465	251	6 590	283	191	122	52	7 238
Västernorrlands	4 334	750	381	7 826	476	123	90	43	8 558
Jämtlands	1 094	252	190	2 541	93	39	7	20	2 700
Västerbottens	1 442	783	179	3 932	137	49	23	6	4 147
Norrbottens	2 758	1 272	244	7 771	112	—	16	—	7 899
Så för hela riket	55 064	9 998	8 157	134 153	7 998	3 243	1 205	1 188	147 787